

Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa

Khuddakanikāye

Buddhavaṃsapāḷi

1. Ratanacaṅkamanakaṇḍaṃ

1. Brahmā (2.0299) ca lokādhipatī sahampatī §, katañjalī anadhivaraṃ ayācatha.
“santīdha sattāpparajakkhajātikā, desehi dhammaṃ anukampimaṃ pajamaṃ”.
2. Sampannavijjācaraṇassa tādino, jutindharassantimadehadhārino;
tathāgatassappaṭipuggalassa, uppajji kāruṅṅatā sabbasatte.
3. “Na hete jānanti sadevamānusā, buddho ayaṃ kīdisako naruttamo;
iddhibalaṃ paññābalañca kīdisaṃ, buddhabalaṃ lokahitassa kīdisaṃ.
4. “Na hete jānanti sadevamānusā, buddho ayaṃ edisako naruttamo;
iddhibalaṃ paññābalañca edisaṃ, buddhabalaṃ lokahitassa edisaṃ.
5. “Handāhaṃ (2.0300) dassayissāmi, buddhabalamanuttaraṃ;
caṅkamaṃ māpayissāmi, nabhe ratanamaṇḍitaṃ”.
6. Bhumma mahārājikā tāvatiṃsā, yāmā ca devā tusitā ca nimmitā;
paranimmitā yepi ca brahmakāyikā, ānanditā vipulamakaṃsu ghosaṃ.
7. Obhāsītā ca pathavī sadevakā, puthū ca lokantarikā asaṃvutā;
tamo ca tibbo vihato tadā ahu, disvāna accherakaṃ pāṭihīraṃ.
8. Sadevagandhabbamanussarakkase, ābhā uḷārā vipulā ajāyatha;
imasmiṃ loke parasmiñcobhayasmiṃ §, adho ca uddhaṃ tiriyañca vitthataṃ.
9. Sattuttamo anadhivaro vināyako, satthā ahū devamanussapūjito;
mahānubhāvo satapuññalakkhaṇo, dassesi accherakaṃ pāṭihīraṃ.
10. So yācito devavarena cakkhumā, atthaṃ samekkhitvā tadā naruttamo;
caṅkamaṃ § māpayi lokanāyako, suniṭṭhitaṃ sabbaratananimmitaṃ.
11. Iddhī ca ādesanānusāsānī, tipāṭihīre bhagavā vasī ahu;
caṅkamaṃ māpayi lokanāyako, suniṭṭhitaṃ sabbaratananimmitaṃ.
12. Dasasahassīlokadhātuyā, sinerupabbatuttame;
thambheva dassesi paṭipāṭiyā, caṅkame ratanāmaye.
13. Dasasahassī atikkamma, caṅkamaṃ māpayī jino;
sabbasoṇṇamayā passe, caṅkame ratanāmaye.
14. Tulāsaṅghāṭānuvaggā (2.0301), sovaṇṇaphalakatthātā;
vedikā sabbasovaṇṇā, dubhato passesu nimmitā.

15. Maṇimuttāvālukākiṇṇā, nimmito ratanāmayo;
obhāseti disā sabbā, sataraṃsīva uggato.
16. Tasmim caṅkamane dhīro, dvattiṃsavaralakkhaṇo;
virocamāno sambuddho, caṅkame caṅkamī jino.
17. Dibbaṃ mandāravamaṃ pupphaṃ, padumaṃ pārichattakaṃ;
caṅkamane okiranti, sabbe devā samāgatā.
18. Passanti taṃ devasaṅghā, dasasahassī pamoditā;
namassamānā nipatanti, tuṭṭhahaṭṭhā pamoditā.
19. Tāvatiṃsā ca yāmā ca, tusitā cāpi devatā;
nimmānaratino devā, ye devā vasavattino;
udaggacittā sumanā, passanti lokanāyakaṃ.
20. Sadevagandhabbamanussarakkhasā, nāgā supaṇṇā atha vāpi kinnarā;
passanti taṃ lokahitānukampaṃ, nabheva accuggatacandamaṇḍalam.
21. Ābhassarā subhakiṇṇā, vehapphalā akaniṭṭhā ca devatā;
susuddhasukkavatthavasana, tiṭṭhanti pañjalikatā.
22. Muñcanti pupphaṃ pana pañcavaṇṇikaṃ, mandāravamaṃ candanacuṇṇami-
ssitaṃ;
bhamenti celāni ca ambare tadā, “aho jino lokahitānukampako.
23. “Tuvaṃ sathā ca ketū ca, dhajo yūpo ca pāṇinaṃ;
parāyano patiṭṭhā ca, dīpo ca dvipaduttamo §.
24. “Dasasahassīlokadhātuyā, devatāyo mahiddhikā;
parivāretvā namassanti, tuṭṭhahaṭṭhā pamoditā.
25. “Devatā devakaññā ca, pasannā tuṭṭhamānasā;
pañcavaṇṇikapupphehi, pūjayanti narāsabhaṃ.
26. “Passanti (2.0302) taṃ devasaṅghā, pasannā tuṭṭhamānasā;
pañcavaṇṇikapupphehi, pūjayanti narāsabhaṃ.
27. “Aho acchariyaṃ loke, abbhutaṃ lomahaṃsanaṃ;
na medisaṃ bhūtapubbaṃ, accheraṃ lomahaṃsanaṃ”.
28. Sakasakamhi bhavane, nisīditvāna devatā;
hasanti tā mahāhasitaṃ, disvānaccherakaṃ nabhe.
29. Ākāsaṭṭhā ca bhūmaṭṭhā, tiṇapanthanivāsino;
katañjalī namassanti, tuṭṭhahaṭṭhā pamoditā.
30. Yepi dīghāyukā nāgā, puññavanto mahiddhikā;
pamoditā namassanti, pūjayanti naruttamaṃ.
31. Saṅgītiyo pavattenti, ambare anilañjase;
cammanaddhāni vādenti, disvānaccherakaṃ nabhe.
32. Saṅkhā ca paṇavā ceva, athopi diṇḍimā § bahū;
antalikkhasmim vajjanti, disvānaccherakaṃ nabhe.
33. Abbhuto vata no ajja, uppajji lomahaṃsano;
dhuvamatthasiddhim labhāma, khaṇo no paṭipādito.
34. Buddhoti tesam sutvāna, pīti uppajji tāvade;
buddho buddhoti kathayantā, tiṭṭhanti pañjalikatā.

35. Hiñkārā sādhuḱārā ca Ṣ, ukkuṭṭhi sampahaṃsanaṃ Ṣ.
pajā ca vividhā gagane, vattenti pañjalīkatā.

36. Gāyanti seḷenti ca vādayanti ca, bhujāni pothenti ca naccayanti ca;
muñcanti pupphaṃ pana pañcavaṇṇikaṃ, mandāraṃ candanacuṇṇami-
ssitaṃ.

37. “Yathā tuyhaṃ mahāvīra, pādesu cakkalakkhaṇaṃ;
dhajavajirapaṭākā, vaḍḍhamānañkusācitaṃ.

38. “Rūpe (2.0303) sīle samādhimhi, paññāya ca asādiso;
vimuttiyā asamasamo, dhammacakkappavattane.

39. “Dasanāgabalaṃ kāye, tuyhaṃ pākatikaṃ balaṃ;
iddhibalena asamo, dhammacakkappavattane.

40. “Evaṃ sabbaguṇūpetaṃ, sabbaṅgasamupāgataṃ;
mahāmuniṃ kāruṇikaṃ, lokanāthaṃ namassatha.

41. “Abhivādanaṃ thomañca, vandanañca pasaṃsanaṃ;
namassanañca pūjañca, sabbaṃ arahasī tuvaṃ.

42. “Ye keci loke vandaneyyā, vandanaṃ arahanti ye;
sabbasetṭho mahāvīra, sadiso te na vijjati.
43. “Sāriputto mahāpañño, samādhijjhānakovido;
gijjhakūṭe ṭhitoyeva, passati lokanāyakaṃ.
44. “Suphullaṃ sālārājaṃva, candaṃva gagane yathā;
majjhanhikeva § sūriyaṃ, olokesi narāsabhaṃ.
45. “Jalantaṃ dīparukkhaṃva, taruṇasūriyaṃva uggataṃ;
byāmappabhānurañjitaṃ, dhīraṃ passati lokanāyakaṃ.
46. “Pañcannaṃ bhikkhusatānaṃ, katakiccāna tādinaṃ;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, khaṇena sannipātayi.
47. “Lokappasādanaṃ nāma, pāṭihīraṃ nidassayi;
amhepi tattha gantvāna, vandissāma mayaṃ jinaṃ.
48. “Etha sabbe gamissāma, pucchissāma mayaṃ jinaṃ;
kaṅkhaṃ vinodayissāma, passitvā lokanāyakaṃ”.
49. Sādhūti te paṭissutvā, nipakā saṃvutindriyā;
pattacīvaramādāya, taramānā upāgamuṃ.
50. Khīṇāsavehi vimalehi, dantehi uttame dame;
sāriputto mahāpañño, iddhiyā upasaṅkama.
51. Tehi (2.0304) bhikkhūhi parivuto, sāriputto mahāgaṇī;
laḷanto devova gagane, iddhiyā upasaṅkama.
52. Ukkāsitañca khipitaṃ §, ajjupekkhiya subbatā.
sagāravā sappatissā, sambuddhaṃ upasaṅkamuṃ.
53. Upasaṅkamtivā passantī, sayambhuṃ lokanāyakaṃ;
nabhe accuggataṃ dhīraṃ, candaṃva gagane yathā.
54. Jalantaṃ dīparukkhaṃva, vijjuṃva gagane yathā;
majjhanhikeva sūriyaṃ, passantī lokanāyakaṃ.
55. Pañcabhikkhusatā sabbe, passantī lokanāyakaṃ;
rahadamiva vipprasannaṃ, suphullaṃ padumaṃ yathā.
56. Añjaliṃ paggahetvāna, tuṭṭhahaṭṭhā pamoditā;
namassamānā nipatanti, satthuno cakkalakkhaṇe.
57. Sāriputto mahāpañño, koraṇḍasamasādiso;
samādhijjhānakusalo, vandate lokanāyakaṃ.
58. Gajjitā kālameghova, nīluppallasamasādiso;
iddhibalena asamo, moggallāno mahiddhiko.
59. Mahākassapopi ca thero, uttattakanakasannibho;
dhutagaṇe agganikkhitto, thomito satthuvaṇṇito.
60. Dibbacakkhūnaṃ yo aggo, anuruddho mahāgaṇī;
ñātisetṭho bhagavato, avidūreva tiṭṭhati.
61. Āpatti-anāpattiyā, satekicchāya kovido;
vinaye agganikkhitto, upāli satthuvaṇṇito.
62. Sukhumanipuṇatthapaṭividdho, kathikānaṃ pavaro gaṇī;
isi mantāniyā putto, puṇṇo nāmāti vissuto.

63. Etesaṃ cittamaññāya, opammakusalo muni;
kaṅkhacchedo mahāvīro, kathesi attano guṇaṃ.
64. “Cattāro (2.0305) te asaṅkheyyā, koṭi yesaṃ na nāyati;
sattakāyo ca ākāso, cakkavālā canantakā;
buddhaññaṃ appameyyaṃ, na sakkā ete vijānituṃ.
65. “Kimetaṃ acchariyaṃ loke, yaṃ me iddhivikubbanam;
aññe bahū acchariyā, abbhutā lomahaṃsanā.
66. “Yadāhaṃ tusite kāye, santusito nāmahaṃ tadā;
dasasahassī samāgamma, yācanti pañjalī mamaṃ.
67. “Kālo kho te § mahāvīra, uppajja mātukucchiyaṃ.
sadevakaṃ tārayanto, bujjhassu amataṃ padaṃ’.
68. “Tusitā kāyā cavitvāna, yadā okkami kucchiyaṃ;
dasasahassīlokadhātu, kampittha dharaṇī tadā.
69. “Yadāhaṃ mātukucchito, sampajānova nikkhamiṃ;
sādhukāraṃ pavattenti, dasasahassī pakampatha.
70. “Okkantiṃ me samo natthi, jātito abhinikkhame;
sambodhiyaṃ ahaṃ seṭṭho, dhammacakkappavattane.
71. “Aho acchariyaṃ loke, buddhānaṃ guṇamahantatā;
dasasahassīlokadhātu, chappakāraṃ pakampatha;
obhāso ca mahā āsi, accheraṃ lomahaṃsanam”.
72. Bhagavā tamhi § samaye, lokajeṭṭho narāsabho;
sadevakaṃ dassayanto, iddhiyā caṅkamī jino.
73. Caṅkame caṅkamantova, kathesi lokanāyako;
antarā na nivatteti, catuhatthe caṅkame yathā.
74. Sāriputto mahāpañño, samādhijjhānakovido;
paññāya pāramippatto, pucchati lokanāyakaṃ.
75. “Kīdiso te mahāvīra, abhinīhāro naruttama;
kamhi kāle tayā dhīra, patthitā bodhimuttamā.
76. “Dānaṃ (2.0306) sīlañca nekkhammaṃ, paññāvīriyañca kīdisaṃ;
khantisaccamadhittānaṃ, mettupekkhā ca kīdisā.
77. “Dasa pāramī tayā dhīra, kīdisī lokanāyaka;
kathaṃ upapāramī puṇṇā, paramatthapāramī kathaṃ”.
78. Tassa puṭṭho viyākāsi, karavīkamadhuragiro;
nibbāpayanto hadayaṃ, hāsayaṃto sadevakaṃ.
79. Atītabuddhānaṃ jinānaṃ desitaṃ, nikīlitaṃ § buddhaparamparāgataṃ.
pubbenivāsānugatāya buddhiyā, pakāsayī lokahitaṃ sadevake.
80. “Pītipāmojjajanaṃ, sokasallavinodanaṃ;
sabbasampattiṇṇābhāṃ, cittikatvā suṇātha me.
81. “Madanimmadanaṃ sokaṇudaṃ, saṃsāraparimocanaṃ;
sabbadukkhakkhayaṃ maggaṃ, sakkaccaṃ paṭipajjathā”ti.

Ratanacaṅkamanakaṇḍo niṭṭhito.

2. Sumedhapatthanākathā

1. Kappe ca satahasse, caturo ca asaṅkhiye;
amaraṃ nāma nagaraṃ, dassaneyyaṃ manoramaṃ.
2. Dasahi saddehi avivittaṃ, annapānasamāyutaṃ;
hatthisaddaṃ assasaddaṃ, bherisaṅkharathāni ca;
khādatha pivatha ceva, annapānena ghositaṃ.
3. Nagaraṃ sabbaṅgasampannaṃ, sabbakammamupāgataṃ;
sattaratanasampannaṃ, nānājanasamākulaṃ;
samiddhaṃ devanagaraṃva, āvāsaṃ puñṇakammaṃ.
4. Nagare amaravatiyā, sumedho nāma brāhmaṇo;
anekakoṭṭisannicayo, pahūtadhanadhañṇavā.
5. Ajjhāyako (2.0307) mantadharo, tiṇṇaṃ vedāna pāragū;
lakkhaṇe itihāse ca, sadhamme pāramiṃ gato.
6. Rahogato nisīditvā, evaṃ cintesahaṃ tadā;

- “dukkho punabbhavo nāma, sarīrassa ca bhedanaṃ.
7. “Jātidhammo jarādhammo, byādhidhammo sahaṃ § tadā;
ajaraṃ amataṃ khemaṃ, pariyesissāmi nibbutiṃ.
 8. “Yaṃnūnimaṃ pūtikāyaṃ, nānākuṇapapūritaṃ;
chaḍḍayitvāna gaccheyyaṃ, anapekkho anattiko.
 9. “Atthi hehiti so maggo, na so sakkā na hetuye;
pariyesissāmi taṃ maggaṃ, bhavato parimuttiyā.
 10. “Yathāpi dukkhe vijjante, sukhaṃ nāmapi vijjati;
evaṃ bhava vijjamāne, vibhavopi icchitabbako.
 11. “Yathāpi uṇhe vijjante, aparaṃ vijjati sītaṃ;
evaṃ tividhaggi vijjante, nibbānaṃ icchitabbakaṃ.
 12. “Yathāpi pāpe vijjante, kalyāṇamapi vijjati;
evameva jāti vijjante, ajātipicchitabbakaṃ.
 13. “Yathā gūthagato puriso, taḷākaṃ disvāna pūritaṃ;
na gavesati taṃ taḷākaṃ, na doso taḷākassa so.
 14. “Evaṃ kilesamaladhova, vijjante amatantaḷe;
na gavesati taṃ taḷākaṃ, na doso amatantaḷe.
 15. “Yathā arīhi pariruddho, vijjante gamanampathe;
na palāyati so puriso, na doso añjasassa so.
 16. “Evaṃ kilesapariruddho, vijjamāne sive pathe;
na gavesati taṃ maggaṃ, na doso sivamañjase.
 17. “Yathāpi byādhito puriso, vijjamāne tikicchake;
na tikicchāpeti taṃ byādhiṃ, na doso so tikicchake.
 18. “Evaṃ (2.0308) kilesabyādhihi, dukkhito paripīḷito;
na gavesati taṃ ācariyaṃ, na doso so vināyake.
 19. “Yathāpi kuṇapaṃ puriso, kaṇṭhe bandhaṃ jigucchiya;
mocayitvāna gaccheyya, sukhī serī sayamaṃvasī.
 20. “Tathevimaṃ pūtikāyaṃ, nānākuṇapasañcayaṃ;
chaḍḍayitvāna gaccheyyaṃ, anapekkho anattiko.
 21. “Yathā uccāraṭṭhānamhi, karīsaṃ naranāriyo;
chaḍḍayitvāna gacchanti, anapekkhā anattikā.
 22. “Evamevāhaṃ imaṃ kāyaṃ, nānākuṇapapūritaṃ;
chaḍḍayitvāna gacchissaṃ, vaccaṃ katvā yathā kuṭiṃ.
 23. “Yathāpi jajjaraṃ nāvaṃ, paluggaṃ udagāhiniṃ §.
sāmī chaḍḍetvā gacchanti, anapekkhā anattikā.
 24. “Evamevāhaṃ imaṃ kāyaṃ, navacchiddaṃ dhuvassavaṃ;
chaḍḍayitvāna gacchissaṃ, jiṇṇanāvaṃva sāmikā.
 25. “Yathāpi puriso corehi, gacchanto bhaṇḍamādiya;
bhaṇḍacchedabhayaṃ disvā, chaḍḍayitvāna gacchati.
 26. “Evameva ayaṃ kāyo, mahācorasamo viya;
pahāyimaṃ gamissāmi, kusalacchedanā bhayā”.
 27. Evāhaṃ cintayitvāna, nekakoṭisataṃ dhaṇaṃ;

- nāthānāthānaṃ datvāna, himavantamupāgamiṃ.
28. Himavantassāvidūre, dhammiko nāma pabbato;
assamo sukato mayhaṃ, paṇṇasālā sumāpitā.
29. Caṅkamaṃ tattha māpesiṃ, pañcadosavivajjitaṃ;
aṭṭhaguṇasamūpetāṃ, abhiññābalaṃ māhariṃ.
30. Sāṭakaṃ pajahiṃ tattha, navadosamupāgataṃ;
vākacīraṃ nivāsesiṃ, dvādasaguṇamupāgataṃ.
31. Aṭṭhadosasamākiṇṇaṃ (2.0309), pajahiṃ paṇṇasālakaṃ;
upāgamiṃ rukkhamaṃ, guṇe dasahupāgataṃ.
32. Vāpitaṃ ropitaṃ dhaññaṃ, pajahiṃ niravasesato;
anekaguṇasampannaṃ, pavattaphalamādiyimaṃ.
33. Tatthappadhānaṃ padahiṃ, nisajjaṭṭhānacaṅkame;
abbhantaramhi sattāhe, abhiññābalapāpuṇimaṃ.
34. Evaṃ me siddhipattassa, vasībhūtassa sāsane;
dīpaṅkaro nāma jino, uppajji lokanāyako.
35. Uppajjante ca jāyante, bujjhante dhammadesane;
caturo nimitte nāddasaṃ, jhānaratisamappito.
36. Paccantadesavisaye, nimantetvā tathāgataṃ;
tassa āgamaṃ maggaṃ, sodhenti tuṭṭhamānasā.
37. Ahaṃ tena samayena, nikkhamitvā sakassamā;
dhunanto vākacīrāni, gacchāmi ambare tadā.
38. Vedajātaṃ janaṃ disvā, tuṭṭhahaṭṭhaṃ pamoditaṃ;
orohitvāna gaganā, manusse pucchi tāvade.
39. “Tuṭṭhahaṭṭho pamudito, vedajāto mahājano;
kassa sodhīyati maggo, añjasaṃ vaṭumāyanaṃ”.
40. Te me puṭṭhā viyākaṃsu, “buddho loke anuttaro;
dīpaṅkaro nāma jino, uppajji lokanāyako;
tassa sodhīyati maggo, añjasaṃ vaṭumāyanaṃ”.
41. Buddhotivacanaṃ § sutvāna, pīti uppajji tāvade;
buddho buddhoti kathayanto, somanassaṃ pavedayimaṃ.
42. Tattha ṭhatvā vicintesiṃ, tuṭṭho saṃviggamānaso;
“idha bijāni ropissaṃ, khaṇo ve mā upaccagā.
43. “Yadi buddhassa sodhetha, ekokāsaṃ dadātha me;
ahampi sodhayissāmi, añjasaṃ vaṭumāyanaṃ”.
44. Adaṃsu (2.0310) te mamokāsaṃ, sodhetuṃ añjasaṃ tadā;
buddho buddhoti cintento, maggaṃ sodhemahaṃ tadā.
45. Aniṭṭhite mamokāse, dīpaṅkaro mahāmuni;
catūhi satahassehi, chaḷabhiññehi tādihi;
khīṇāsavehi vimalehi, paṭipajji añjasaṃ jino.
46. Paccuggamanā vattanti, vajjanti bheriyo bahū;
āmoditā naramarū, sādhuḷkāraṃ pavattayumaṃ.
47. Devā manusse passanti, manussāpi ca devatā;

ubhopi te pañjalikā, anuyanti tathāgataṃ.

48. Devā dibbehi turīyehi, manussā mānusehi ca §.

ubhopi te vajjayantā, anuyanti tathāgataṃ.

49. Dibbaṃ mandāraṃ pupphaṃ, padumaṃ pārichattakaṃ;
disodisaṃ okiranti, ākāsanabhagatā marū.

50. Dibbaṃ candanacuṇṇaṃ, varagandhaṃ kevalaṃ;
disodisaṃ okiranti, ākāsanabhagatā § marū.

51. Campakaṃ saralaṃ nīpaṃ, nāgapunnāgaketakaṃ;
disodisaṃ ukkhipanti, bhūmitalagatā narā.

52. Kesa muñcitvāhaṃ tattha, vākacīraṃ cammakaṃ;
kalale pattharivāna, avakujjo nipajjahaṃ.

53. “Akkamitvāna maṃ buddho, saha sissehi gacchatu;
mā naṃ kalale akkamittha, hitāya me bhavissati”.

54. Pathaviyaṃ nipannassa, evaṃ me āsi cetaso;

- “icchamāno ahaṃ ajja, kilese jhāpaye mama.
55. “Kiṃ me aññāta-vesena, dhammaṃ sacchikatenidha;
sabbaññutaṃ pāpuṇitvā, buddho hessaṃ sadevake.
56. “Kiṃ me ekena tiṇṇena, purisena thāmadassinā;
sabbaññutaṃ pāpuṇitvā, santāressaṃ sadevakaṃ.
57. “Iminā (2.0311) me adhikārena, katena purisuttame;
sabbaññutaṃ pāpuṇitvā, tāremi janataṃ bahuṃ.
58. “Saṃsārasotaṃ chinditvā, viddhaṃsetvā tayo bhava;
dhammanāvaṃ samāruyha, santāressaṃ sadevakaṃ”.
59. Manussattaṃ liṅgasampatti, hetu sathāradassanaṃ;
pabbajjā guṇasampatti, adhikāro ca chandatā;
aṭṭhadhammasamodhānā, abhinīhāro samijjhati.
60. Dīpaṅkaro lokavidū, āhutināṃ paṭiggaho;
ussīsake maṃ ṭhatvāna, idaṃ vacanamabravi.
61. “Passatha imaṃ tāpasaṃ, jaṭilaṃ uggatāpanaṃ;
aparimeyyito kappe, buddho loke bhavissati.
62. “Ahu kapilavhayā rammā, nikkhamitvā tathāgato;
padhānaṃ padahitvāna, katvā dukkarakārikaṃ.
63. “Ajapālarukkhamūlasmiṃ, nisīditvā tathāgato;
tattha pāyāsaṃ paggayha, nerañjaramupehiti.
64. “Nerañjarāya tīramhi, pāyāsaṃ ada so jino;
paṭiyattavaramaggena, bodhimūlamupehiti.
65. “Tato padakkhiṇaṃ katvā, bodhimaṇḍaṃ anuttaro §.
assattharukkhamūlamhi, bujjhissati mahāyaso.
66. “Imassa janikā mātā, māyā nāma bhavissati;
pitā suddhodano nāma, ayaṃ hessati gotamo.
67. “Anāsavā vītarāgā, santacittā samāhitā;
kolito upatisso ca, aggā hessanti sāvakā;
ānando nāmupaṭṭhāko, upaṭṭhissatimaṃ § jinaṃ.
68. “Khemā uppalavaṇṇā ca, aggā hessanti sāvikā;
anāsavā vītarāgā, santacittā samāhitā;
bodhi tassa bhagavato, assatthoti pavuccati.
69. “Citto (2.0312) ca hatthāḷavako §, aggā hessantupaṭṭhakā;
uttarā nandamātā ca, aggā hessantupaṭṭhikā”.
70. Idaṃ sutvāna vacanaṃ, asamassa mahesino;
āmoditā naramarū, buddhabijaṃ kira § ayaṃ.
71. Ukkuṭṭhisaddā vattanti, apphoṭenti § hasanti ca;
katañjalī namassanti, dasasahassī sadevakā.
72. “Yadimassa lokanāthassa, virajjhissāma sāsanaṃ;
anāgatamhi addhāne, hessāma sammukhā imaṃ.
73. “Yathā manussā nadiṃ tarantā, paṭititthaṃ virajjhiya;
heṭṭhātithe gahetvāna, uttaranti mahānadiṃ.

74. “Evameva mayaṃ sabbe, yadi muñcāmiṃaṃ jinaṃ;
anāgatamhi addhāne, hessāma sammukhā imaṃ”.
75. Dīpaṅkaro lokavidū, āhutīnaṃ paṭiggaho;
mama kammaṃ pakittetvā, dakkhiṇaṃ pādamuddhari.
76. Ye tatthāsuṃ jinaputtā, padakkhiṇamakamsu § maṃ.
devā manussā asurā ca, abhivādetvāna pakkamuṃ.
77. Dassanaṃ me atikkante, sasaṅghe lokanāyake;
sayanā vuṭṭhahitvāna, pallaṅkaṃ ābhujim̐ tadā.
78. Sukhena sukhito homi, pāmojjena pamodito;
pītiyā ca abhissanno, pallaṅkaṃ ābhujim̐ tadā.
79. Pallaṅkena nisīditvā, evaṃ cintesahaṃ tadā;
“vasībhūto ahaṃ jhāne, abhiññāsu pāramiṃgato §.
80. “Sahassiyamhi lokamhi, isayo natthi me samā;
asamo iddhidhammesu, alabhim̐ īdisaṃ sukhaṃ.
81. “Pallaṅkābhujane mayhaṃ, dasasahassādhivāsino;
mahānādaṃ pavattesuṃ, ‘dhuvaṃ buddho bhavissasi.
82. “Yā (2.0313) pubbe bodhisattānaṃ, pallaṅkavaramābhujē;
nimittāni padissanti, tāni ajja padissare.
83. “Sītaṃ byapagataṃ hoti, uṇhañca upasammati;
tāni ajja padissanti, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
84. “Dasasahassī lokadhātū, nissaddā honti nirākulā;
tāni ajja padissanti, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
85. “Mahāvātā na vāyanti, na sandanti savantiyo;
tāni ajja padissanti, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
86. “Thalajā dakajā pupphā, sabbe pupphanti tāvade;
tepajja pupphitā § sabbe, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
87. “Latā vā yadi vā rukkhā, phalabhārā honti tāvade;
tepajja phalitā sabbe, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
88. “Ākāsaṭṭhā ca bhūmaṭṭhā, ratanā jotanti tāvade;
tepajja ratanā jotanti, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
89. “Mānussakā ca dibbā ca, turiyā vajjanti tāvade;
tepajjubho abhiravanti, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
90. “Vicitrapupphā gaganā, abhivassanti tāvade;
tepi ajja pavassanti, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
91. “Mahāsamuddo ābhujati, dasasahassī pakampati;
tepajjubho abhiravanti, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
92. “Nirayepi dasasahassee, aggī nibbanti tāvade;
tepajja nibbutā aggī, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
93. “Vimalo hoti sūriyo, sabbā dissanti tārakā;
tepi ajja padissanti, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
94. “Anovaṭṭhena § udakaṃ, mahiyā ubbhijji tāvade;
tampajjubbhijjate mahiyā, dhuvaṃ buddho bhavissasi.

95. “Tārāgaṇā (2.0314) virocanti, nakkhattā gaganamaṇḍale;
visākhā candimā yuttā, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
96. “Bilāsayā darīsayā, nikkhamanti sakāsayā;
tepajja āsayā chuddhā, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
97. “Na honti aratī sattānaṃ, santuṭṭhā honti tāvade;
tepajja sabbe santuṭṭhā, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
98. “Rogā tadupasammanti, jighacchā ca vinassati;
tāni ajja padissanti, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
99. “Rāgo tadā tanu hoti, doso moho vinassati;
tepajja vigatā sabbe, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
100. “Bhayaṃ tadā na bhavati, ajjapetaṃ padissati;
tena liṅgena jānāma, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
101. “Rajonuddhaṃsati uddhaṃ, ajjapetaṃ padissati;

- tena liṅgena jānāma, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
102. “Aniṭṭhagandho pakkamati, dibbagandho pavāyati;
sopajja vāyati gandho, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
103. “Sabbe devā padissanti, ṭhapayitvā arūpino;
tepajja sabbe dissanti, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
104. “Yāvatā nirayā nāma, sabbe dissanti tāvade;
tepajja sabbe dissanti, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
105. “Kuṭṭā § kavāṭā selā ca, na hontāvaraṇā tadā;
ākāsabhūtā tepajja, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
106. “Cutī ca upapatti ca, khaṇe tasmim na vijjati;
tānipajja padissanti, dhuvaṃ buddho bhavissasi.
107. “Daḷhaṃ paggaṇha vīriyaṃ, mā nivatta abhikkama;
mayampetaṃ vijānāma, dhuvaṃ buddho bhavissasi”.
108. Buddhassa (2.0315) vacanaṃ sutvā, dasasahassīnacūbhayaṃ;
tuṭṭhahaṭṭho pamodito, evaṃ cintesahaṃ tadā.
109. “Advejjhavacanā buddhā, amoghavacanā jinā;
vitathaṃ natthi buddhānaṃ, dhuvaṃ buddho bhavāmahaṃ.
110. “Yathā khittaṃ nabhe leḍḍu, dhuvaṃ patati bhūmiyaṃ;
tatheva buddhaseṭṭhānaṃ, vacanaṃ dhuvasassataṃ;
vitathaṃ natthi buddhānaṃ, dhuvaṃ buddho bhavāmahaṃ.
111. “Yathāpi sabbasattānaṃ, maraṇaṃ dhuvasassataṃ;
tatheva buddhaseṭṭhānaṃ, vacanaṃ dhuvasassataṃ;
vitathaṃ natthi buddhānaṃ, dhuvaṃ buddho bhavāmahaṃ.
112. “Yathā rattikkhaye patte, sūriyuggamaṃ dhuvaṃ;
tatheva buddhaseṭṭhānaṃ, vacanaṃ dhuvasassataṃ;
vitathaṃ natthi buddhānaṃ, dhuvaṃ buddho bhavāmahaṃ.
113. “Yathā nikkhantasayanassa, sīhassa nadanaṃ dhuvaṃ;
tatheva buddhaseṭṭhānaṃ, vacanaṃ dhuvasassataṃ;
vitathaṃ natthi buddhānaṃ, dhuvaṃ buddho bhavāmahaṃ.
114. “Yathā āpannasattānaṃ, bhāramoropanaṃ dhuvaṃ;
tatheva buddhaseṭṭhānaṃ, vacanaṃ dhuvasassataṃ;
vitathaṃ natthi buddhānaṃ, dhuvaṃ buddho bhavāmahaṃ.
115. “Handa buddhakare dhamme, vicināmi ito cito;
uddhaṃ adho dasa disā, yāvatā dhammadhātuyā”.
116. Vicinanto tadā dakkhiṃ, paṭhamaṃ dānapāramiṃ;
pubbakehi mahesīhi, anuciṇṇaṃ mahāpathaṃ.
117. “Imaṃ tvaṃ paṭhamaṃ tāva, daḷhaṃ katvā samādiya;
dānapāramitaṃ gaccha, yadi bodhiṃ pattumicchasi.
118. “Yathāpi kumbho sampuṇṇo, yassa kassaci adho kato;
vamate vudakaṃ nissesamaṃ, na tattha parirakkhati.
119. “Tatheva (2.0316) yācake disvā, hīnamukkaṭṭhamajjhime;
dadāhi dānaṃ nissesamaṃ, kumbho viya adho kato.

120. “Nahete ettakāyeva, buddhadhammā bhavissare;
aññepi vicinissāmi, ye dhammā bodhipācanā”.
121. Vicinanto tadā dakkhiṃ, dutiyaṃ sīlapāramiṃ;
pubbakehi mahesīhi, āsevanisevitaṃ.
122. “Imaṃ tvaṃ dutiyaṃ tāva, daḷhaṃ katvā samādiya;
sīlapāramitaṃ gaccha, yadi bodhiṃ pattumicchasi.
123. “Yathāpi camarī vālaṃ, kismiñci paṭilaggitaṃ;
upeti maraṇaṃ tattha, na vikopeti vāladhiṃ.
124. “Tatheva tvaṃ catūsu bhūmīsu, sīlāni paripūraya;
parirakkha sabbadā sīlaṃ, camarī viya vāladhiṃ.
125. “Nahete ettakāyeva, buddhadhammā bhavissare;
aññepi vicinissāmi, ye dhammā bodhipācanā”.
126. Vicinanto tadā dakkhiṃ, tatiyaṃ nekkhammapāramiṃ;
pubbakehi mahesīhi, āsevanisevitaṃ.
127. “Imaṃ tvaṃ tatiyaṃ tāva, daḷhaṃ katvā samādiya;
nekkhammapāramitaṃ gaccha, yadi bodhiṃ pattumicchasi.
128. “Yathā andughare puriso, ciravuttho dukhaṭṭito;
na tattha rāgaṃ janesi, muttiṃyeva gavesati.
129. “Tatheva tvaṃ sabbabhava, passa andughare viya;
nekkhammābhimukho hohi, bhavato parimuttiyā.
130. “Nahete ettakāyeva, buddhadhammā bhavissare;
aññepi vicinissāmi, ye dhammā bodhipācanā”.
131. Vicinanto tadā dakkhiṃ, catutthaṃ paññāpāramiṃ;
pubbakehi mahesīhi, āsevanisevitaṃ.
132. “Imaṃ tvaṃ catutthaṃ tāva, daḷhaṃ katvā samādiya;
paññāpāramitaṃ gaccha, yadi bodhiṃ pattumicchasi.
133. “Yathāpi (2.0317) bhikkhu bhikkhanto, hīnamukkaṭṭhamajjhime;
kulāni na vivajjento, evaṃ labhati yāpanaṃ.
134. “Tatheva tvaṃ sabbakālaṃ, paripucchaṃ budhaṃ janaṃ;
paññāpāramitaṃ gantvā, sambodhiṃ pāpuṇissasi.
135. “Nahete ettakāyeva, buddhadhammā bhavissare;
aññepi vicinissāmi, ye dhammā bodhipācanā”.
136. Vicinanto tadā dakkhiṃ, pañcamaṃ vīriyapāramiṃ;
pubbakehi mahesīhi, āsevanisevitaṃ.
137. “Imaṃ tvaṃ pañcamaṃ tāva, daḷhaṃ katvā samādiya;
vīriyapāramitaṃ gaccha, yadi bodhiṃ pattumicchasi.
138. “Yathāpi sīho migarājā, nisajjaṭṭhānacaṅkame;
alīnavīriyo hoti, paggaḥitamano sadā.
139. “Tatheva tvaṃ § sabbabhava, paggaṇha vīriyaṃ daḷhaṃ;
vīriyapāramitaṃ gantvā, sambodhiṃ pāpuṇissasi.
140. “Nahete ettakāyeva, buddhadhammā bhavissare;
aññepi vicinissāmi, ye dhammā bodhipācanā”.

141. Vicinanto tadā dakkhiṃ, chaṭṭhamaṃ khantipāramiṃ;
pubbakehi mahesīhi, āsevitānisevitaṃ.
142. “Imaṃ tvaṃ chaṭṭhamaṃ tāva, daḷhaṃ katvā samādiya;
tattha advejjhamānaso, sambodhiṃ pāpuṇissasi.
143. “Yathāpi pathavī nāma, sucimpi asucimpi ca;
sabbaṃ sahati nikkhepaṃ, na karoti paṭighaṃ tayā.
144. “Tattheva tvampi sabbesaṃ, sammānāvamaṇakkhamaṃ;
khantipāramitaṃ gantvā, sambodhiṃ pāpuṇissasi.
145. “Nahete ettakāyeva, buddhadhammā bhavissare;
aññepi vicinissāmi, ye dhammā bodhipācanā”.
146. Vicinanto (2.0318) tadā dakkhiṃ, sattamaṃ saccapāramiṃ;
pubbakehi mahesīhi, āsevitānisevitaṃ.
147. “Imaṃ tvaṃ sattamaṃ tāva, daḷhaṃ katvā samādiya;
tattha advejjhavacono, sambodhiṃ pāpuṇissasi.
148. “Yathāpi osadhī nāma, tulābhūtā sadevake;
samaye utuvasse vā, na vakkamati vīthito.

149. “Tatheva tvampi saccesu, mā vakkama hi vīthito;
saccapāramitaṃ gantvā, sambodhiṃ pāpuṇissasi.
150. “Nahete ettakāyeva, buddhadhammā bhavissare;
aññepi vicinissāmi, ye dhammā bodhipācanā”.
151. Vicinanto tadā dakkhiṃ, aṭṭhamaṃ adhiṭṭhānapāramiṃ;
pubbakehi mahesīhi, āsevanisevitaṃ.
152. “Imaṃ tvaṃ aṭṭhamaṃ tāva, daḷhaṃ katvā samādiya;
tatha tvaṃ acalo hutvā, sambodhiṃ pāpuṇissasi.
153. “Yathāpi pabbato selo, acalo suppatiṭṭhito;
na kampati bhusavātehi, sakaṭṭhāneva tiṭṭhati.
154. “Tatheva tvampi adhiṭṭhāne, sabbadā acalo bhava;
adhiṭṭhānapāramitaṃ gantvā, sambodhiṃ pāpuṇissasi.
155. “Nahete ettakāyeva, buddhadhammā bhavissare;
aññepi vicinissāmi, ye dhammā bodhipācanā”.
156. Vicinanto tadā dakkhiṃ, navamaṃ mettāpāramiṃ;
pubbakehi mahesīhi, āsevanisevitaṃ.
157. “Imaṃ tvaṃ navamaṃ tāva, daḷhaṃ katvā samādiya;
mettāya asamo hohi, yadi bodhiṃ pattumicchasi.
158. “Yathāpi udakaṃ nāma, kalyāṇe pāpake jane;
samaṃ pharati sītena, pavāheti rajomalaṃ.
159. “Tatheva tvaṃ hitāhite, samaṃ mettāya bhāvaya;
mettāpāramitaṃ gantvā, sambodhiṃ pāpuṇissasi.
160. “Nahete (2.0319) ettakāyeva, buddhadhammā bhavissare;
aññepi vicinissāmi, ye dhammā bodhipācanā”.
161. Vicinanto tadā dakkhiṃ, dasamaṃ upekkhāpāramiṃ;
pubbakehi mahesīhi, āsevanisevitaṃ.
162. “Imaṃ tvaṃ dasamaṃ tāva, daḷhaṃ katvā samādiya;
tulābhūto daḷho hutvā, sambodhiṃ pāpuṇissasi.
163. “Yathāpi pathavī nāma, nikkhittaṃ asuciṃ suciṃ;
upekkhati ubhopete, kopānunayavajjitā.
164. “Tatheva tvaṃ sukhadukkhe, tulābhūto sadā bhava;
upekkhāpāramitaṃ gantvā, sambodhiṃ pāpuṇissasi.
165. “Ettakāyeva te loke, ye dhammā bodhipācanā;
tatuddhaṃ natthi aññatra, daḷhaṃ tatha patiṭṭhaha”.
166. Ime dhamme sammasato, sabhāvasarasalakkhaṇe;
dhammatejena vasudhā, dasasahassī pakampatha.
167. Calatī ravatī pathavī, ucchuyantaṃva pīḷitaṃ;
telayante yathā cakkaṃ, evaṃ kampati medanī.
168. Yāvatā parisā āsi, buddhassa parivesane;
pavedhamānā sā tatha, mucchitā seti bhūmiyaṃ.
169. Ghaṭānekasahassāni, kumbhīnañca satā bahū;
sañcuṇṇamathitā tatha, aññamaññaṃ paghaṭṭitā.

170. Ubbiggā tasitā bhītā, bhantā byāthitamānasā;
mahājanā samāgamma, dīpaṅkaramupāgamuṃ.
171. “Kiṃ bhavissati lokassa, kalyāṇamatha pāpakaṃ;
sabbo upadduto loko, taṃ vinodehi cakkhuma”.
172. Tesam tadā saññapesi, dīpaṅkaro mahāmuni;
“visatṭhā hotha mā bhetha §, imasmiṃ pathavikampane.
173. “Yamahaṃ (2.0320) ajja byākāsiṃ, buddho loke bhavissati;
eso sammasati dhammaṃ, pubbakaṃ jinasevitaṃ.
174. “Tassa sammasato dhammaṃ, buddhabhūmiṃ asesato;
tenāyaṃ kampitā pathavī, dasasahassī sadevake”.
175. Buddhassa vacanaṃ sutvā, mano nibbāyi tāvade;
sabbe maṃ upasaṅkamma, punāpi abhivandisuṃ.
176. Samādiyitvā buddhaguṇaṃ, daḷhaṃ katvāna mānasaṃ;
dīpaṅkaraṃ namassitvā, āsanā vuṭṭhahiṃ tadā.
177. Dibbaṃ mānusakaṃ pupphaṃ, devā mānusakā ubho;
samokiranti pupphehi, vuṭṭhahantassa āsanā.
178. Vedayanti ca te sotthiṃ, devā mānusakā ubho;
“mahantaṃ patthitaṃ tuyhaṃ, taṃ labhassu yathicchitaṃ.
179. “Sabbītiyo vivajjantu, soko rogo vinassatu;
mā te bhavantvantarāyā §, phusa khippaṃ bodhimuttamaṃ.
180. “Yathāpi samaye patte, pupphanti pupphino dumā;
tatheva tvaṃ mahāvīra, buddhañāṇena pupphasi.
181. “Yathā ye keci sambuddhā, pūrayuṃ dasa pāramī;
tatheva tvaṃ mahāvīra, pūraya dasa pāramī.
182. “Yathā ye keci sambuddhā, bodhimaṇḍamhi bujjhare;
tatheva tvaṃ mahāvīra, bujjhassu jinabodhiyaṃ.
183. “Yathā ye keci sambuddhā, dhammacakkaṃ pavattayuṃ;
tatheva tvaṃ mahāvīra, dhammacakkaṃ pavattaya.
184. “Puṇṇamāye yathā cando, parisuddho virocati;
tatheva tvaṃ puṇṇamano, viroca dasasahassiyaṃ.
185. “Rāhumutto yathā sūriyo, tāpena atirocati;
tatheva lokā muñcitvā, viroca siriyā tuvaṃ.
186. “Yathā (2.0321) yā kāci nadiyo, osaranti mahodadhiṃ;
evaṃ sadevakā lokā, osarantu tavantike”.
187. Tehi thutappasattho so, dasa dhamme samādiya;
te dhamme paripūrento, pavanaṃ pāvisī tadāti.

Sumedhapatthanākathā niṭṭhitā.

3. Dīpaṅkarabuddhavaṃso

1. Tadā te bhojayitvāna, sasaṅghaṃ lokanāyakaṃ;
upagacchuṃ saraṇaṃ tassa, dīpaṅkarassa satthuno.
2. Saraṇāgamane kañci, nivesesi tathāgato;
kañci pañcasu sīlesu, sīle dasavidhe paraṃ.
3. Kassaci deti sāmaññaṃ, caturo phalamuttame;
kassaci asame dhamme, deti so paṭisambhidā.
4. Kassaci varasamāpattiyo, aṭṭha deti narāsabho;
tisso kassaci vijjāyo, chaḷabhiññā pavecchati.
5. Tena yogena janakāyaṃ, ovadati mahāmuni;
tena vitthārikaṃ āsi, lokanāthassa sāsanaṃ.
6. Mahāhanusabhakkhandho, dīpaṅkarassa nāmako;
bahū jane tārayati, parimoceti duggatiṃ.
7. Bodhaneyyaṃ janaṃ disvā, satahassepi yojane;
khaṇena upagantvāna, bodheti taṃ mahāmuni.
8. Paṭhamābhisamaye buddho, koṭisatamabodhayi;
dutiyaabhisamaye nātho, navutikoṭimabodhayi.
9. Yadā ca devabhavanamhi, buddho dhammadesayi;
navutikoṭisahassānaṃ, tatiyaabhisamayo ahu.
10. Sannipātā tayo āsuṃ, dīpaṅkarassa satthuno;

koṭisatasahassānaṃ, paṭhamo āsi samāgamo.

11. Puna (2.0322) nāradakūṭamhi, pavivekagate jine;
khīṇāsavā vītamalā, samiṃsu satakoṭiyo.
12. Yamhi kāle mahāvīro, sudassanasiluccaye;
navakoṭisahasseehi, pavāresi mahāmuni.
13. Dasavīsasahassānaṃ, dhammābhisamayo ahu;
ekadvinnaṃ abhisamayā, gaṇanāto asaṅkhiyā.
14. Vitthārikaṃ bāhujaññaṃ, iddhaṃ phītaṃ ahū tadā;
dīpaṅkarassa bhagavato, sāsanaṃ suvisodhitaṃ.
15. Cattāri satasahassāni, chaḷabhiññā mahiddhikā;
dīpaṅkaraṃ lokaviduṃ, parivārenti sabbadā.
16. Ye keci tena samayena, jahanti mānusaṃ bhavaṃ;
apattamānasā sekhā, garahitā bhavanti te.
17. Supupphitaṃ pāvacaṇaṃ, arahantehi tādihi;
khīṇāsavehi vimalehi, upasobhati sabbadā.
18. Nagaraṃ rammavatī nāma, sudevo nāma khattiyo;
sumedhā nāma janikā, dīpaṅkarassa satthuno.
19. Dasavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi §.
haṃsā koṅcā mayūrā ca, tayo pāsādamuttamā.
20. Tīṇisatasahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
padumā nāma sā nārī, usabhakkhandho atrajo.
21. Nimitte caturo disvā, hatthiyānena nikkhami;
anūnadasamāsāni, padhāne padahī jino.
22. Padhānacāraṃ caritvāna, abujjhi mānasaṃ muni;
brahmunā yācito santo, dīpaṅkaro mahāmuni.
23. Vatti cakkhaṃ mahāvīro, nandārāme sirīghare §;
nisinno sirīsamūlamhi, akā titthiyamaddanaṃ.
24. Sumaṅgalo (2.0323) ca tisso ca, ahesuṃ aggasāvakā;
sāgato § nāmupaṭṭhāko, dīpaṅkarassa satthuno.
25. Nandā ceva sunandā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, pipphalīti pavuccati.
26. Tapussabhallikā § nāma, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
sirimā koṇā upaṭṭhikā, dīpaṅkarassa satthuno.
27. Asītihatthamubbedho, dīpaṅkaro mahāmuni;
sobhati dīparukkhova, sālarājāva phullito.
28. Satasahassavassāni, āyu tassa mahesino;
tāvātā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
29. Jotayitvāna saddhammaṃ, santāretvā mahājanaṃ;
jalitvā aggikkhandhova, nibbuto so sasāvako.
30. Sā ca iddhi so ca yaso, tāni ca pādesu cakkaratanāni;
sabbhaṃ tamantarahitaṃ §, nanu rittā sabbasaṅkhārā §.
31. Dīpaṅkaro jino satthā, nandārāmamhi nibbuto;

tatthevassa jinathūpo, chattimsubbedhayojanoti.

Dīpaṅkarassa bhagavato vaṃso paṭhamo.

4. Koṇḍaññabuddhavaṃso

1. Dīpaṅkarassa aparena, koṇḍañño nāma nāyako;
anantatejo amitayaso, appameyyo durāsado.
2. Dharaṇūpamo khamanena, sīlena sāgarūpamo;
samādhinā merūpamo, ñāṇena gaganūpamo.
3. Indriyabalabojjhaṅga-maggasaccappakāsanaṃ;
pakāsesi sadā buddho, hitāya sabbapāṇinaṃ.
4. Dhammacakkaṃ (2.0324) pavattente, koṇḍaññe lokanāyake;
koṭisatasahassānaṃ, paṭhamābhisamayo ahu.
5. Tato parampi desente, naramarūnaṃ samāgame;
navutikoṭisahasassānaṃ, dutiyābhisamayo ahu.
6. Titthiye abhimaddanto, yadā dhammamadesayi;
asītikotiṭisahasassānaṃ, tatiyābhisamayo ahu.
7. Sannipātā tayo āsuṃ, koṇḍaññassa mahesino;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, santacittāna tādinaṃ.
8. Koṭisatasahasassānaṃ, paṭhamo āsi samāgamo;
dutiyo koṭisahasassānaṃ, tatiyo navutikoṭinaṃ.
9. Ahaṃ tena samayena, vijitāvī nāma khattiyo;
samuddaṃ antamantena, issariyaṃ vattayāmaṃ.
10. Koṭisatasahasassānaṃ, vimalānaṃ mahesinaṃ;
saha lokagganāthena, paramannena tappayim.
11. Sopi maṃ buddho byākāsi, koṇḍañño lokanāyako;
“aparimeyyito kappe, buddho loke bhavissati.
12. “Padhānaṃ padahitvāna, katvā dukkarakārikaṃ;
assatthamūle sambuddho, bujjhissati mahāyaso.
13. “Imassa janikā mātā, māyā nāma bhavissati;
pitā suddhodano nāma, ayaṃ hessati gotamo.
14. “Kolito upatisso ca, aggā hessanti sāvakā;
ānando nāmupaṭṭhāko, upaṭṭhissatimaṃ jinaṃ.
15. “Khemā uppalavaṇṇā ca, aggā hessanti sāvikā;
bodhi tassa bhagavato, assatthoti pavuccati.
16. “Citto ca hatthālavako, aggā hessantupaṭṭhakā;
nandamātā ca uttarā, aggā hessantupaṭṭhikā;
āyu vassasataṃ tassa, gotamassa yasassino”.
17. Idaṃ sutvāna vacanaṃ, asamassa mahesino;
āmoditā naramarū, buddhabijaṃ kira ayaṃ.

18. Ukkuṭṭhisaddā (2.0325) vattanti, apphoṭenti hasanti ca;
katañjalī namassanti, dasasahassidevatā.
19. “Yadimassa lokanāthassa, virajjhissāma sāsanaṃ;
anāgatamhi addhāne, hessāma sammukhā imaṃ.
20. “Yathā manussā nadiṃ tarantā, paṭitthaṃ virajjhiya;
heṭṭhātithe gahetvāna, uttaranti mahānadiṃ.
21. “Evameva mayaṃ sabbe, yadi muñcāmimaṃ jinaṃ;
anāgatamhi addhāne, hessāma sammukhā imaṃ”.
22. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ;
tameva atthaṃ sādheṇto, mahārajjāṃ jine adaṃ;
mahārajjāṃ daditvāna §, pabbajiṃ tassa santike.
23. Suttantaṃ vinayañcāpi, navaṅgaṃ satthusāsanaṃ;
sabbaṃ pariyāpuṇitvāna, sobhayiṃ jinasāsanaṃ.
24. Tathappamatto viharanto, nisajjaṭṭhānacaṅkame;
abhiññāpāramiṃ gantvā, brahmalokamagañchahaṃ.
25. Nagaraṃ rammavatī nāma, sunando nāma khattiyo;
sujātā nāma janikā, koṇḍaññassa mahesino.
26. Dasavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi

§.

suci suruci subho ca, tayo pāsādamuttamā.

27. Tīṇisatasahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
rucidevī nāma nārī, vijitaseno atrajo.
28. Nimitte caturō disvā, rathayānena nikkhami;
anūnadasamāsāni, padhānaṃ padahī jino.
29. Brahmunā yācito santo, koṇḍañño dvipaduttamo;
vatti cakkamaṃ mahāvīro, devānaṃ nagaruttame.
30. Bhaddo ceva subhaddo ca, ahesuṃ aggasāvakā;
anuruddho nāmupaṭṭhāko, koṇḍaññassa mahesino.
31. Tissā (2.0326) ca upatissā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
sālakalyāṇiko bodhi, koṇḍaññassa mahesino.
32. Soṇo ca upasoṇo ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
nandā ceva sirīmā ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
33. So aṭṭhāsīti hatthāni, accuggato mahāmuni;
sobhate uḷurājāva sūriyo majjhanhike yathā.
34. Vassasatasahassāni, āyu vijjati tāvade;
tāvatā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
35. Khīṇāsavehi vimalehi, vicittā āsi medanī;
yathā gaganamuḷūhi, evaṃ so upasobhatha.
36. Tepi nāgā appameyyā, asaṅkhobhā durāsadā;
vijjupātaṃva dassetvā, nibbutā te mahāyasā.
37. Sā ca atuliyā jinassa iddhi, ñāṇaparibhāvito ca samādhi;
sabbamaṃ tamantarahitaṃ, nanu rittā sabbasaṅkhārā.
38. Koṇḍañño pavaro buddho, candārāmamhi nibbuto;
tattheva cetiyo citto, satta yojanamussitoti.

Koṇḍaññassa bhagavato vaṃso dutiyo.

5. Maṅgalabuddhavaṃso

1. Koṇḍaññassa aparena, maṅgalo nāma nāyako;
tamaṃ loke nihantvāna, dhammokkaṃ abhidhārayi.
2. Atulāsi pabhā tassa, jinehaññehi uttariṃ;
candasūriyapabhaṃ hantvā, dasasahassī virocati.
3. Sopi buddho pakāsesi, caturō saccavaruttame;
te te saccarasamaṃ pītvā, vinodenti mahātamaṃ.
4. Patvāna bodhimatulaṃ, paṭhame dhammadesane;
koṭisatasahassānaṃ, dhammābhisamayo ahu.
5. Surindadevabhavane (2.0327), buddho dhammamadesayi;
tadā koṭisahasassānaṃ §, dutiyo samayo ahu.

6. Yadā sunando cakkavattī, sambuddhaṃ upasaṅkamaṃ;
tadā āhani sambuddho, dhammabheriṃ varuttamaṃ.
7. Sunandassānucarā janatā, tadāsuṃ navutikoṭiyo;
sabbepi te niravasesā, ahesuṃ ehi bhikkhukā.
8. Sannipātā tayo āsuṃ, maṅgalassa mahesino;
koṭisatasahassānaṃ, paṭhamo āsi samāgamo.
9. Dutiyo koṭisatasahassānaṃ, tatiyo navutikoṭinaṃ;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, tadā āsi samāgamo.
10. Ahaṃ tena samayena, surucī nāma brāhmaṇo;
ajjhāyako mantadharo, tiṇṇaṃ vedāna pāragū.
11. Tamahaṃ upasaṅkamma, saraṇaṃ gantvāna satthuno;
sambuddhappamukhaṃ saṅghaṃ, gandhamālena pūjayiṃ;
pūjetvā gandhamālena, gavapānena tappayiṃ.
12. Sopi maṃ buddho byākāsi, maṅgalo dvipaduttamo;
“aparimeyyito kappe, ayaṃ buddho bhavissati.
13. “Padhānaṃ padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
14. Tassāpi vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsiṃ, dasa pāramipūriyā.
15. Tadā pītimaṇubruhanto, sambodhivarapattiyā;
buddhe datvāna maṃ gehaṃ, pabbajiṃ tassa santike.
16. Suttantaṃ vinayañcāpi, navaṅgaṃ satthusāsanaṃ;
sabbaṃ pariyāpuṇitvā, sobhayiṃ jinasāsanaṃ.
17. Tatthappamatto viharanto, brahmaṃ bhāvetva bhāvanaṃ;
abhiññāpāramiṃ gantvā, brahmalokamagacchahaṃ.
18. Uttaraṃ (2.0328) nāma nagaraṃ, uttaro nāma khattiyo;
uttarā nāma janikā, maṅgalassa mahesino.
19. Navavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
yasavā sucimā sirimā, tayo pāsādamuttamā.
20. Samatiṃsasahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
yasavatī nāma nārī, sivalo nāma atrajo.
21. Nimitte caturō disvā, assayānena nikkhami;
anūna-aṭṭhamāsāni, padhānaṃ padahī jino.
22. Brahmunā yācito santo, maṅgalo nāma nāyako;
vatti cakkhaṃ mahāvīro, vane sirīvaruttame.
23. Sudevo dhammaseno ca, ahesuṃ aggasāvakā;
pālito nāmupaṭṭhāko, maṅgalassa mahesino.
24. Sivalā ca asokā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, nāgarukkhōti vuccati.
25. Nando ceva visākho ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
anulā ceva sutanā ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
26. Aṭṭhāsīti ratanāni, accuggato mahāmuni;
tato niddhāvātī raṃsī, anekasatasahassiyo.

27. Navutivassasahassāni, āyu vijjati tāvade;
tāvatā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
28. Yathāpi sāgare ūmī, na sakkā tā gaṇetuye;
tatheva sāvakā tassa, na sakkā te gaṇetuye.
29. Yāva aṭṭhāsi sambuddho, maṅgalo lokanāyako;
na tassa sāsane atthi, sakilesamaraṇaṃ § tadā.
30. Dhammokkaṃ dhārayitvāna, santāretvā mahājanaṃ;
jalitvā dhūmaketūva, nibbuto so mahāyaso.
31. Saṅkhārānaṃ (2.0329) sabhāvatthaṃ, dassayitvā sadevake;
jalitvā aggikkhandhova, sūriyo atthaṅgato yathā.
32. Uyyāne vassare nāma, buddho nibbāyi maṅgalo;
tathevassa jinathūpo, tiṃsayojanamuggatoti.

Maṅgalassa bhagavato vaṃso tatiyo.

6. Sumanabuddhavaṃso

1. Maṅgalassa aparena, sumano nāma nāyako;
sabbadhammehi asamo, sabbasattānamuttamo.
2. Tadā amatabheriṃ so, āhanī mekhale pure;
dhammasaṅkhasamāyuttaṃ, navaṅgaṃ jinasāsanaṃ.

3. Nijjinitvā kilese so, patvā sambodhimuttamaṃ;
māpesi nagaraṃ satthā, saddhammapuravaruttamaṃ.
4. Nirantaraṃ akuṭilaṃ, ujum vipulavitthataṃ;
māpesi so mahāvīthiṃ, satipaṭṭhānavaruttamaṃ.
5. Phale cattāri sāmaññe, catasso paṭisambhidā;
chaḷabhiññāṭṭhasamāpattī, pasāresi tattha vīthiyaṃ.
6. Ye appamattā akhilā, hirivīriyehupāgatā;
te te ime guṇavare, ādiyanti yathā sukhaṃ.
7. Evametena yogena, uddharanto mahājanaṃ;
bodhesi paṭhamaṃ satthā, koṭisatasahassīyo.
8. Yamhi kāle mahāvīro, ovadī titthiye gaṇe;
koṭisahasābhisamiṃsu §, dutiye dhammadesane.
9. Yadā devā manussā ca, samaggā ekamānasā;
nirodhapañhaṃ pucchiṃsu, saṃsayañcāpi mānasaṃ.
10. Tadāpi (2.0330) dhammadesane, nirodhaparidīpane;
navutikoṭisahasānaṃ, tatiyābhisamayo ahu.
11. Sannipātā tayo āsum, sumanassa mahesino;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, santacittāna tādinaṃ.
12. Vassaṃvutthassa bhagavato, abhighuṭṭhe pavāraṇe;
koṭisatasahashehi, pavāresi tathāgato.
13. Tatoparaṃ sannipāte, vimale kañcanapabbate;
navutikoṭisahasānaṃ, dutiyo āsi samāgamo.
14. Yadā sakko devarājā, buddhadassanupāgami;
asītkoṭisahasānaṃ, tatiyo āsi samāgamo.
15. Ahaṃ tena samayena, nāgarājā mahiddhiko;
atulo nāma nāmena, ussannakusalasañcayo.
16. Tadāhaṃ nāgabhāvanā, nikkhamitvā sañātibhi;
nāgānaṃ dibbaturiyehi, sasañghaṃ jinamupaṭṭhahiṃ.
17. Koṭisatasahasānaṃ, annapānena tappayiṃ;
paccekadussayugaṃ datvā, saraṇaṃ tamupāgamiṃ.
18. Sopi maṃ buddho byākāsi, sumano lokanāyako;
“aparimeyyito kappe, ayaṃ buddho bhavissati.
19. “Padhānaṃ padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
20. Tassāpi vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsīṃ, dasapāramipūriyā.
21. Nagaraṃ mekhalaṃ nāma §, sudatto nāma khattiyo;
sirimā nāma janikā, sumanassa mahesino.
22. Navavassasahasāni, agāraṃ ajjha so vasi;
cando sucando vaṭaṃso ca, tayo pāsādamuttamā.
23. Tesaṭṭhisatasahasāni, nāriyo samalaṅkatā;
vaṭaṃsikā nāma nārī, anūpamo nāma atrajo.
24. Nimitte (2.0331) caturo disvā, hatthiyānena nikkhami;

- anūnadasamāsāni, padhānaṃ padahī jino.
25. Brahmunā yācito santo, sumano lokanāyako;
vatti cakkam mahāvīro, mekhale puramuttame.
 26. Saraṇo bhāvitatto ca, ahesuṃ aggasāvakā;
udeno nāmupaṭṭhāko, sumanassa mahesino.
 27. Soṇā ca upasoṇā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
sopi buddho amitayaso, nāgamūle abujjhatha.
 28. Varuṇo ceva saraṇo ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
cālā ca upacālā ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
 29. Uccattanena § so buddho, navutihatthamuggato;
kañcanagghiyasaṅkāso, dasasahassī virocati.
 30. Navutivassasahassāni, āyu vijjati tāvade;
tāvatā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
 31. Tāraṇīye tārayitvā, bodhaniye ca bodhayi;
parinibbāyi sambuddho, uḷurājāva atthami.
 32. Te ca khīṇāsavā bhikkhū, so ca buddho asādiso;
atulappabhaṃ dassayitvā, nibbutā ye mahāyasā.
 33. Tañca ñāṇaṃ atuliyam, tāni ca atulāni ratanāni;
sabbaṃ tamantarahitaṃ, nanu rittā sabbasaṅkhārā.
 34. Sumano yasadharo buddho, aṅgārāmamhi nibbuto;
tattheva tassa jinathūpo, catuyojanamuggatoti.

Sumanassa bhagavato vaṃso catuttho.

7. Revatabuddhavaṃso

1. Sumanassa aparena, revato nāma nāyako;
anūpamo asadiso, atulo uttamo jino.
2. Sopi dhammaṃ (2.0332) pakāsesi, brahmunā abhiyācito;
khandhadhātuvavatthānaṃ, appavattaṃ bhavābhava.
3. Tassābhisamayā tīṇi, ahesuṃ dhammadesane;
gaṇanāya na vattabbo, paṭhamābhisamayo ahu.
4. Yadā arindamaṃ rājaṃ §, vinesi revato muni;
tadā koṭisahasānaṃ, dutiyābhisamayo ahu.
5. Sattāhaṃ paṭisallānā, vuṭṭhahitvā narāsabho;
koṭisataṃ naramarūnaṃ, vinesi uttame phale.
6. Sannipātā tayo āsuṃ, revatassa mahesino;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, suvimuttāna tādinaṃ.
7. Atikkantā gaṇanapathaṃ, paṭhamaṃ ye samāgatā;
koṭisatasahasānaṃ, dutiyo āsi samāgamo.
8. Yopi § paññāya asamo, tassa cakkānuvattako;

- so tadā byādhito āsi, patto jīvitasam̐sayam̐.
9. Tassa gilānapucchāya, ye tadā upagatā munī;
koṭisahassā arahanto, tatiyo āsi samāgamo.
 10. Aham̐ tena samayena, atidevo nāma brāhmaṇo;
upagantvā revataṃ buddham̐, saraṇam̐ tassa gañchaham̐.
 11. Tassa sīlam̐ samādhiñca, paññāguṇamanuttamam̐;
thomayitvā yathāthāmam̐, uttarīyamadāsaham̐.
 12. Sopi maṃ buddho byākāsi, revato lokanāyako;
“aparimeyyito kappe, ayam̐ buddho bhavissati.
 13. “Padhānam̐ padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imam̐”.
 14. Tassāpi vacanam̐ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsīṃ, dasapāramipūriyā.
 15. Tadāpi taṃ buddhadhammam̐, saritvā anubrūhayiṃ;
āharissāmi taṃ dhammam̐, yaṃ mayham̐ abhipatthitam̐.
 16. Nagaram̐ (2.0333) sudhaññavatī nāma §, vipulo nāma khattiyo.
vipulā nāma janikā, revatassa mahesino.
 17. Cha ca vassasahassāni §, agāram̐ ajjha so vasi.
sudassano ratanagghi, āveḷo ca vibhūsito;

- puññakammābhiniḅattā, tayo pāsādamuttamā.
18. Tettiṃsa ca saḅassāni, nāriyo samalaṅkatā;
sudassanā nāma nārī, varuṇo nāma atraḅo.
 19. Nimitte caturō disvā, rathayānena nikkhami;
anūnasattamāsāni, padhānaṃ padahī jino.
 20. Brahmunā yācito santo, revato lokanāyako;
vatti cakkaṃ mahāvīro, varuṇārāme sirīghare.
 21. Varuṇo brahmadevo ca, ahesuṃ aggasāvakā;
sambhavo nāmupaṭṭhāko, revatassa mahesino.
 22. Bhaddā ceva subhaddā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
sopi buddho asamasamo, nāgamūle abujjhatha.
 23. Padumo kuñjaro ceva, ahesuṃ aggupatṭhikā;
sirīmā ceva yasavatī, ahesuṃ aggupatṭhikā.
 24. Uccattanena so buddho, asītiḅatthamuggato;
obhāseti disā sabbā, indaketuva uggato.
 25. Tassa sarīre nibbattā, pabhāmālā anuttarā;
divā vā yadi vā rattim, samantā pharati yojanaṃ.
 26. Saṭṭhivassasahassāni, āyu vijjati tāvade;
tāvatā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
 27. Dassayitvā buddhabalaṃ, amataṃ loke pakāsayaṃ;
nibbāyi anupādāno, yathaggupādānasaṅkhayā.
 28. So ca kāyo ratananibho, so ca dhammo asādiso;
sabbāṃ tamantarāhitāṃ, nanu rittā sabbasaṅkhārā.
 29. Revato (2.0334) yasadharo buddho, nibbuto so mahāpure;
dhātuviṭṭhārikaṃ āsi, tesu tesu padesatoti.

Revatassa bhagavato vaṃso pañcamo.

8. Sobhitabuddhavaṃso

1. Revatassa aparena, sobhito nāma nāyako;
samāhito santacitto, asamo appaṭipuggalo.
2. So jino sakagehamhi, mānasaṃ vinivattayi;
patvāna kevalaṃ bodhiṃ, dhammacakkaṃ pavattayi.
3. Yāva heṭṭhā avīcito, bhavaggā cāpi uddhato;
etthantare ekaparisā, ahosi dhammadesane.
4. Tāya parisāya sambuddho, dhammacakkaṃ pavattayi;
gaṇanāya na vattabbo, paṭhamābhisamayo ahu.
5. Tato parampi desente, marūnañca samāgame;
navutikoṭisahasānaṃ, dutiyābhisamayo ahu.
6. Punāparaṃ rājaputto, jayaseno nāma khattiyo;

ārāmaṃ ropayitvāna, buddhe niyyādayī tadā.

7. Tassa yāgaṃ pakittento, dhammaṃ desesi cakkhumā;
tadā koṭisahassānaṃ, tatiyābhisamayo ahu.
8. Sannipātā tayo āsuṃ, sobhitassa mahesino;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, santacittāna tādinaṃ.
9. Uggato nāma so rājā, dānaṃ deti naruttame;
tamhi dāne samāgañchuṃ, arahantā § satakoṭiyo.
10. Punāparaṃ puragaṇo §, deti dānaṃ naruttame;
tadā navutikoṭīnaṃ, dutiyo āsi samāgamo.
11. Devaloke (2.0335) vasitvāna, yadā orohatī jino;
tadā asītkoṭīnaṃ, tatiyo āsi samāgamo.
12. Ahaṃ tena samayena, sujāto nāma brāhmaṇo;
tadā sasāvakaṃ buddhaṃ, annapānena tappayim.
13. Sopi maṃ buddho byākāsi, sobhito lokanāyako;
“aparimeyyito kappe, ayaṃ buddho bhavissati.
14. “Padhānaṃ padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
15. Tassāpi vacanaṃ sutvā, haṭṭho saṃviggamānaso;
tamevatthamanuppattiyā, uggamaṃ dhitimakāsahaṃ.
16. Sudhammaṃ nāma nagaraṃ, sudhammo nāma khattiyo;
sudhammā nāma janikā, sobhitassa mahesino.
17. Navavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
kumudo nāḷino padumo, tayo pāsādamuttamā.
18. Sattatiṃsasahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
maṇilā § nāma sā nārī, sīho nāmāsi atrajo.
19. Nimitte caturo disvā, pāsādenābhinikkhami;
sattāhaṃ padhānacāraṃ, caritvā purisuttamo.
20. Brahmunā yācito santo, sobhito lokanāyako;
vatti cakkamaṃ mahāvīro, sudhammuyyānamuttame.
21. Asamo ca sunetto ca, ahesuṃ aggasāvakā;
anomo nāmupaṭṭhāko, sobhitassa mahesino.
22. Nakulā ca sujātā ca, ahesuṃ aggasāvīkā;
bujjhamāno ca so buddho, nāgamūle abujjhatha.
23. Rammo ceva sudatto ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
nakulā ceva cittā ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
24. Aṭṭhapaṇṇāsaratanaṃ, accuggato mahāmuni;
obhāseti disā sabbā, sataraṃsīva uggato.
25. Yathā (2.0336) suphullaṃ pavanaṃ, nānāgandhehi dhūpitaṃ;
tatheva tassa pāvavanaṃ, sīlagandhehi dhūpitaṃ.
26. Yathāpi sāgaro nāma, dassanena atappiyo;
tatheva tassa pāvavanaṃ, savaṇena atappiyaṃ.
27. Navativassasahassāni, āyu vijjati tāvade;
tāvatā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.

28. Ovādaṃ anusitṭhiñca, datvāna sesake jane;
hutāsanova tāpetvā, nibbuto so sasāvako.
29. So ca buddho asamasamo, tepi sāvakā balappattā;
sabbaṃ tamantarahitaṃ, nanu rittā sabbasañkhārā.
30. Sobhito varasambuddho, sīhārāmamhi nibbuto;
dhātuvitthārikaṃ āsi, tesu tesu padesatoti.

Sobhitassa bhagavato vaṃso chaṭṭho.

9. Anomadassībuddhavaṃso

1. Sobhitassa aparena, sambuddho dvipaduttamo;
anomadassī amitayaso, tejassī duratikkamo.
2. So chetvā bandhanaṃ sabbaṃ, viddhaṃsetvā tayo bhave;
anivattigamaṇaṃ maggaṃ, desesi devamānuse.
3. Sāgarova asañkhobho, pabbatova durāsado;
ākāsova ananto so, sālarājāva phullito.
4. Dassanenapi taṃ buddhaṃ, tositā honti pāṇino;
byāharantaṃ giraṃ sutvā, amataṃ pāpuṇanti te.
5. Dhammābhisamayo tassa, iddho phīto tadā ahu;
koṭisatāni abhisamiṃsu, paṭhame dhammadesane.
6. Tato paraṃ abhisamaye, vassante dhammavuṭṭhiyo;

asītkoṭiyobhisamiṃsu, dutiye dhammadesane.

7. Tatoparañhi (2.0337) vassante, tappayante ca pāṇinaṃ;
aṭṭhasattatikoṭīnaṃ, tatiyābhisamayo ahu.
8. Sannipātā tayo āsuṃ, tassāpi ca mahesino;
abhiññābalappattānaṃ, pupphitānaṃ vimuttiyā.
9. Aṭṭhasatasahassānaṃ, sannipāto tadā ahu;
pahīnamadamohānaṃ, santacittāna tādinaṃ.
10. Sattasatasahassānaṃ, dutiyo āsi samāgamo;
anaṅgaṇānaṃ virajānaṃ, upasantāna tādinaṃ.
11. Channaṃ satasahassānaṃ, tatiyo āsi samāgamo;
abhiññābalappattānaṃ, nibbutānaṃ tapassinaṃ.
12. Ahaṃ tena samayena, yakkho āsiṃ mahiddhiko;
nekānaṃ yakkhakoṭīnaṃ, vasavattimhi issaro.
13. Tadāpi taṃ buddhavaraṃ, upagantvā mahesinaṃ;
annapānena tappesiṃ, sasaṅghaṃ lokanāyakaṃ.
14. Sopi maṃ tadā byākāsi, visuddhanayano muni;
“aparimeyyito kappe, ayaṃ buddho bhavissati.
15. “Padhānaṃ padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
16. Tassāpi vacanaṃ sutvā, haṭṭho saṃviggamānaso;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsiṃ, dasapāramipūriyā.
17. Nagaraṃ candavatī nāma, yasavā nāma khattiyo;
mātā yasodharā nāma, anomadassissa satthuno.
18. Dasavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
sirī upasirī vaḍḍho, tayo pāsādamuttamā.
19. Tevīsatisahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
sirimā nāma sā nārī, upavāṇo nāma atrajo.
20. Nimitte caturō disvā, sivikāyābhinikkhami;
anūnadasamāsāni, padhānaṃ padahī jino.
21. Brahmunā (2.0338) yācito santo, anomadassī mahāmuni;
vatti cakkhaṃ mahāvīro, uyyāne so sudassane §.
22. Nisabho ca anomo ca §, ahesuṃ aggasāvakā;
varuṇo nāmupaṭṭhāko, anomadassissa satthuno.
23. Sundarī ca sumanā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, ajjunoti pavuccati.
24. Nandivaḍḍho sirivaḍḍho, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
uppalā ceva padumā ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
25. Aṭṭhapaṇṇāsaratanaṃ, accuggato mahāmuni;
pabhā niddhāvātī tassa, sataraṃsīva uggato.
26. Vassasatasahassāni, āyu vijjati tāvade;
tāvātā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
27. Supupphitaṃ pāvacanaṃ, arahantehi tādihī;
vitarāgehi vimalehi, sobhittha jinasānaṃ.

28. So ca satthā amitayaso, yugāni tāni atuliyāni;
sabbam tamantarahitam, nanu rittā sabbasaṅkhārā.
29. Anomadassī jino satthā, dhammārāmamhi nibbuto;
tatthevassa jinathūpo, ubbedho pañcavīsati.

Anomadassissa bhagavato vaṃso sattamo.

10. Padumabuddhavaṃso

1. Anomadassissa aparena, sambuddho dvipaduttamo;
padumo nāma nāmena, asamo appaṭipuggalo.
2. Tassāpi asamaṃ silaṃ, samādhipi anantako;
asaṅkheyyaṃ ñāṇavaraṃ, vimuttiṃ anūpamā.
3. Tassāpi (2.0339) atulatejassa, dhammacakkappavattane;
abhisamayā tayo āsuṃ, mahātamapavāhanā.
4. Paṭhamābhisamaye buddho, koṭisatamabodhayi;
dutiyaabhisamaye dhīro, navutikoṭimabodhayi.
5. Yadā ca padumo buddho, ovadī sakamatrajaṃ;
tadā asitikoṭinaṃ, tatiyaabhisamayo ahu.
6. Sannipātā tayo āsuṃ, padumassa mahesino;
koṭisatasahassānaṃ, paṭhamo āsi samāgamo.
7. Kathinatthārasamaye, uppanne kathinacīvare;
dhammasenāpatitthāya, bhikkhū sibbiṃsu § cīvaraṃ.
8. Tadā te vimalā bhikkhū, chaḷabhiññā mahiddhikā;
tīṇi satasahassāni, samīṃsu aparājitā.
9. Punāparaṃ so narāsabho §, pavane vāsaṃ upāgami;
tadā samāgamo āsi, dvinnaṃ satasahassinaṃ.
10. Ahaṃ tena samayena, siho āsiṃ migādhibhū;
vivekamanubrūhantaṃ, pavane addasaṃ jinaṃ.
11. Vanditvā siraṣā pāde, katvāna taṃ padakkhiṇaṃ;
tikkhattum abhināditvā, sattāhaṃ jinamupaṭṭhahaṃ.
12. Sattāhaṃ varasamāpattiyā, vuṭṭhahitvā tathāgato;
manasā cintayitvāna, koṭibhikkhū samānaya.
13. Tadāpi so mahāvīro, tesam majjhe viyākari;
“aparimeyyito kappe, ayaṃ buddho bhavissati.
14. “Padhānaṃ padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
15. Tassāpi vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsiṃ, dasapāramipūriyā.
16. Campakaṃ nāma nagaraṃ, asamo nāma khattiyo;
asamā nāma janikā, padumassa mahesino.
17. Dasavassasahassāni (2.0340), agāraṃ ajjha so vasi;

nandāvasuyasuttarā, tayo pāsādamuttamā.

18. Tettiṃsa ca saḥassāni, nāriyo samalaṅkatā;
uttarā nāma sā nārī, rammo nāmāsi atrajo.
19. Nimitte caturo disvā, rathayānena nikkhami;
anūna-aṭṭhamāsāni, padhānaṃ padahī jino.
20. Brahmunā yācito santo, padumo lokanāyako;
vatti cakkamaṃ mahāvīro, dhanañcuyyānamuttame.
21. Sālo ca upasālo ca, ahesuṃ aggasāvakā;
varuṇo nāmupaṭṭhāko, padumassa mahesino.
22. Rādhā ceva surādhā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, mahāsoṇoti vuccati.
23. Bhiyyo ceva asamo ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
rucī ca nandarāmā ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
24. Aṭṭhapaṇṇāsaratanaṃ, accuggato mahāmuni;
pabhā niddhāvātī tassa, asamā sabbaso disā.
25. Candappabhā sūriyappabhā, ratanaggimaṇippabhā;
sabbāpi tā hatā honti, patvā jinapabhuttamaṃ.
26. Vassasatasahassāni, āyu vijjati tāvade;
tāvatā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.

27. Paripakkamānase satte, bodhayitvā asesato;
sesake anusāsivā, nibbuto so sasāvako.
28. Uragova taçaṃ jīṇṇaṃ, vaddhapattaṃva pādapo;
jahitvā sabbasaṅkhāre, nibbuto so yathā sikhī.
29. Padumo jinavaro satthā, dhammārāmamhi nibbuto;
dhātuvitthārikaṃ āsi, tesu tesu padesatoti.

Padumassa bhagavato vaṃso aṭṭhamo.

11. Nāradabuddhavaṃso

1. Padumassa (2.0341) aparena, sambuddho dvipaduttamo;
nārado nāma nāmena, asamo appaṭipuggalo.
2. So buddho cakkavattissa, jeṭṭho dayita-oraso;
āmukkamālābharaṇo, uyyānaṃ upasaṅkami.
3. Tatthāsi rukkho yasavipulo, abhirūpo brahā suci;
tamajjhapatvā upanisīdi, mahāsoṇassa heṭṭhato.
4. Tattha ñāṇavaruppajji, anantaṃ vajirūpamaṃ;
tena vicini saṅkhāre, ukkujjamavakujjakaṃ §.
5. Tattha sabbakilesāni, asesamabhivāhayi;
pāpuṇī kevalaṃ bodhiṃ, buddhañāṇe ca cuddasa.
6. Pāpuṇitvāna sambodhiṃ, dhammacakkaṃ pavattayi;
koṭisatasahassānaṃ, paṭhamābhisamayo ahu.
7. Mahādoṇaṃ nāgarājaṃ, vinayanto mahāmuni;
pāṭiheraṃ tadākāsi, dassayanto sadevake.
8. Tadā devamanussānaṃ, tamhi dhammappakāsane;
navutikoṭisahasāni, tariṃsu sabbasaṃsayaṃ.
9. Yamhi kāle mahāvīro, ovadī sakamatrajaṃ;
asītkoṭisahasānaṃ, tatiyābhisamayo ahu.
10. Sannipātā tayo āsuṃ, nāradassa mahesino;
koṭisatasahasānaṃ, paṭhamo āsi samāgamo.
11. Yadā buddho buddhaguṇaṃ, sanidānaṃ pakāsayi;
navutikoṭisahasāni, samiṃsu vimalā tadā.
12. Yadā verocano nāgo, dānaṃ dadāti satthuno;
tadā samiṃsu jinaputtā, asītisatasahassiyo.
13. Ahaṃ (2.0342) tena samayena, jaṭilo uggatāpano;
antalikkhacaro āsiṃ, pañcābhiññāsu pāragū.
14. Tadāpāhaṃ asamasamaṃ, sasaṅghaṃ saporijjanaṃ;
annapānena tappetvā, candanena bhipūjayiṃ.
15. Sopi maṃ tadā byākāsi, nārado lokanāyako;
“aparimeyyito kappe, ayaṃ buddho bhavissati.

16. “Padhānaṃ padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
17. Tassāpi vacanaṃ sutvā, bhiyyo hāsetva mānasaṃ;
adhiṭṭhahiṃ vataṃ uggamaṃ, dasapāramipūriyā.
18. Nagaraṃ dhaññavati nāma, sudevo nāma khattiyo;
anomā nāma janikā, nāradassa mahesino.
19. Navavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
jito vijitābhirāmo, tayo pāsādamuttamā.
20. Ticattārīsasahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
vijitasenā nāma nārī, nanduttaro nāma atrajo.
21. Nimitte caturō disvā, padasā gamanena nikkhami;
sattāhaṃ padhānacāraṃ, acarī purisuttamo §.
22. Brahmunā yācito santo, nārado lokanāyako;
vatti cakkamaṃ mahāvīro, dhanañcuyyānamuttame.
23. Bhaddasālo jitamitto, ahesuṃ aggasāvaka;
vāsetṭho nāmupaṭṭhāko, nāradassa mahesino.
24. Uttarā phaggunī ceva, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, mahāsoṇoti vuccati.
25. Uggarindo vasabho ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
indāvarī ca vaṇḍī § ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
26. Aṭṭhāsītiratanāni (2.0343), accuggato mahāmuni;
kañcanagghiyasaṅkāso, dasasahassī virocati.
27. Tassa byāmapabhā kāyā, niddhāvati disodisaṃ;
nirantaraṃ divārattim, yojanaṃ pharate sadā.
28. Na keci tena samayena, samantā yojane janā;
ukkāpadīpe ujjālenti, buddharaṃsīhi otthaṭā.
29. Navativassasahassāni, āyu vijjati tāvade;
tāvātā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
30. Yathā uḷūhi gaganamaṃ, vicittamaṃ upasobhati;
tatheva sāsanaṃ tassa, arahantehi sobhati.
31. Saṃsārasotaṃ taraṇāya, sesake paṭipannake;
dhammasetuṃ daḷhaṃ katvā, nibbuto so narāsabho.
32. Sopi buddho asamasamo, tepi khīṇāsavā atulatejā;
sabbaṃ tamantarahitaṃ, nanu rittā sabbasaṅkhārā.
33. Nārado jinavasabho, nibbuto sudassane pure;
tatthevassa thūpavaro, catuyojanamuggatoti.

Nāradassa bhagavato vaṃso navamo.

12. Padumuttarabuddhavaṃso

1. Nāradassa aparena, sambuddho dvipaduttamo;

- padumuttaro nāma jino, akkhobho sāgarūpamo.
2. Maṇḍakappova so āsi, yamhi buddho ajāyatha;
ussannakusalā janatā, tamhi kappe ajāyatha.
 3. Padumuttarassa bhagavato, paṭhame dhammadesane;
koṭisatasahassānaṃ, dhammābhisamayo ahu.
 4. Tato parampi vassante, tappayante ca pāṇine;
sattatiṃsasatasahassānaṃ, dutiyābhisamayo ahu.
 5. Yamhi (2.0344) kāle mahāvīro, ānandaṃ upasaṅkami;
pitusantikaṃ upagantvā, āhanī amatadundubhiṃ.
 6. Āhate amatabherimhi, vassante dhammavuṭṭhiyā;
paññāsatasahasassānaṃ, tatiyābhisamayo ahu.
 7. Ovādako viññāpako, tārako sabbapāṇinaṃ;
desanākusalo buddho, tāresi janataṃ bahuṃ.
 8. Sannipātā tayo āsuṃ, padumuttarassa satthuno;
koṭisatasahassānaṃ, paṭhamo āsi samāgamo.
 9. Yadā buddho asamasamo, vasi vebhārapabbate;
navutikoṭisahasassānaṃ, dutiyo āsi samāgamo.
 10. Puna cārikaṃ pakkante, gāmanigamaratṭhato;
asītikoṭisahasassānaṃ, tatiyo āsi samāgamo.
 11. Ahaṃ tena samayena, jaṭilo nāma ratṭhiko;
sambuddhappamukhaṃ saṅghaṃ, sabhattaṃ dussamadāsahaṃ.
 12. Sopi maṃ buddho byākāsi, saṅghamajjhe nisīdiya;
“satasahasassito kappe, ayaṃ buddho bhavissati.

13. “Padhānaṃ padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
14. Tassāpi vacanaṃ sutvā, uttariṃ vatamadhiṭṭhahiṃ;
akāsiṃ uggadaḷhaṃ dhiṭṭhiṃ, dasapāramipūriyā.
15. Byāhatā titthiyā sabbe, vimaṇā dummanā tadā;
na tesam keci paricaranti, raṭṭhato nicchubhanti te.
16. Sabbe tattha samāgantvā, upagacchuṃ buddhasantike;
tuvaṃ nātho mahāvīra, saraṇaṃ hohi cakkhuma.
17. Anukampako kāruṇiko, hitesī sabbapāṇinaṃ;
sampatte titthiye sabbe, pañcasīle patiṭṭhapi.
18. Evaṃ nirākulaṃ āsi, suññataṃ titthiyehi taṃ;
vicittaṃ arahantehi, vasībhūtehi tādihi.
19. Nagaraṃ (2.0345) haṃsavatī nāma, ānando nāma khattiyo;
sujātā nāma janikā, padumuttarassa satthuno.
20. Dasavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
naravāhano yaso vasavattī §, tayo pāsādamuttamā.
21. Ticattārīsasahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
vasudattā nāma nārī, uttamo nāma atrajo.
22. Nimitte caturō disvā, pāsādenābhinikkhami;
sattāhaṃ padhānacāraṃ, acarī purisuttamo.
23. Brahmunā yācito santo, padumuttaro vināyako;
vatti cakkaṃ mahāvīro, mithiluyyānamuttame.
24. Devalo ca sujāto ca, ahesuṃ aggasāvakā;
sumano nāmupaṭṭhāko, padumuttarassa mahesino.
25. Amitā ca asamā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, salaloti pavuccati.
26. Vitiṇṇo ceva § tisso ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
haṭṭhā ceva vicittā ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
27. Aṭṭhapaṇṇāsaratanaṃ, accuggato mahāmuni;
kañcanagghiyasaṅkāso, dvattiṃsavaralakkhaṇo.
28. Kuṭṭā kavāṭā bhittī ca, rukkhā nagasiluccayā;
na tassāvaraṇaṃ atthi, samantā dvādasayoJane.
29. Vassasatasahassāni, āyu vijjati tāvade;
tāvatā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
30. Santāretvā bahujanaṃ, chinditvā sabbasaṃsayam;
jalitvā aggikkhandhova nibbuto so sasāvako.
31. Padumuttaro jino buddho, nandārāmamhi nibbuto;
tatthevassa thūpavaro, dvādasubbedhayojanoti.

Padumuttarassa bhagavato vaṃso dasamo.

13. Sumedhabuddhavaṃso

1. Padumuttarassa (2.0346) aparena, sumedho nāma nāyako;
durāsado uggatejo, sabbalokuttamo muni.
2. Pasannanetto sumukho, brahā uju patāpavā;
hitesī sabbasattānaṃ, bahū mocesi bandhanā.
3. Yadā buddho pāpuṇitvā, kevalaṃ bodhimuttamaṃ;
sudassanamhi nagare, dhammacakkaṃ pavattayi.
4. Tassāpi abhisamayā tīṇi, ahesuṃ dhammadesane;
koṭisatasahassānaṃ, paṭhamābhisamayo ahu.
5. Punāparaṃ kumbhakaṇṇaṃ, yakkhaṃ so damayī jino;
navutikoṭisahassānaṃ, dutiyābhisamayo ahu.
6. Punāparaṃ amitayaso, catusaccaṃ pakāsayi;
asītkoṭisahassānaṃ, tatiyābhisamayo ahu.
7. Sannipātā tayo āsuṃ, sumedhassa mahesino;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, santacittāna tādinaṃ.
8. Sudassanaṃ nāma nagaraṃ, upagañchi jino yadā;
tadā khīṇāsavā bhikkhū, samim̐su satakoṭiyo.
9. Punāparaṃ devakūṭe, bhikkhūnaṃ kathinatthate;
tadā navutikoṭīnaṃ, dutiyo āsi samāgamo.
10. Punāparaṃ dasabalo, yadā carati cārikaṃ;
tadā asītkoṭīnaṃ, tatiyo āsi samāgamo.
11. Ahaṃ tena samayena, uttaro nāma māṇavo;
asītkoṭiyo mayhaṃ, ghare sannicitaṃ dhanaṃ.
12. Kevalaṃ sabbaṃ datvāna, sasaṅghe lokanāyake;
saraṇaṃ tassupagañchiṃ, pabbajjañcābhirocayiṃ.
13. Sopi maṃ buddho byākāsi, karonto anumodanaṃ;
“tiṃsakappasahassamhi, ayaṃ buddho bhavissati.
14. “Padhānaṃ (2.0347) padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
15. Tassāpi vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsiṃ, dasapāramipūriyā.
16. Suttantaṃ vinayañcāpi, navaṅgaṃ satthusāsanaṃ;
sabbaṃ pariyāpuṇitvāna, sobhayiṃ jinasāsanaṃ.
17. Tatthappamatto viharanto, nisajjaṭṭhānacaṅkame;
abhiññāsu pāramiṃ gantvā, brahmalokamagañchahaṃ.
18. Sudassanaṃ nāma nagaraṃ, sudatto nāma khattiyo;
sudattā nāma janikā, sumedhassa mahesino.
19. Navavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
sucandakañcanasirivaḍḍhā, tayo pāsādamuttamā.
20. Tisoḷasasahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
sumanā nāma sā nārī, punabbasu nāma atrajo.
21. Nimitte caturō disvā, hatthiyānena nikkhami;
anūnakaṃ aḍḍhamāsaṃ, padhānaṃ padahī jino.

22. Brahmunā yācito santo, sumedho lokanāyako;
vatti cakkam mahāvīro, sudassanuyyānamuttame.
23. Saraṇo sabbakāmo ca, ahesuṃ aggasāvakā;
sāgaro nāmuṇṇhāko, sumedhassa mahesino.
24. Rāmā ceva surāmā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, mahānīpoti vuccati.
25. Uruvelā yasavā ca, ahesuṃ aggupaṇṇhakā;
yasodharā sirimā ca Ṣ, ahesuṃ aggupaṇṇhikā.
26. Aṇṇhāsītīratānāni, accuggato mahāmuni;
obhāseti disā sabbā, cando tāragaṇe yathā.
27. Cakkavattimaṇi nāma, yathā tapati yojanaṃ;
tatheva tassa ratanaṃ, samantā pharati yojanaṃ.
28. Navutivassasahassāni (2.0348), āyu vijjati tāvade;
tāvataṃ tiṇṇhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
29. Tevijjachaḷabhiññehi, balappaṭṭhehi tādihi;
samākulamidaṃ āsi, arahantehi sādhuhi.
30. Tepi sabbe amitayasā, vippamuttā nirūpadhī;
ñāṇālokaṃ dassayitvā, nibbutā te mahāyasā.

31. Sumedho jinavaro buddho, medhārāmamhi nibbuto;
dhātuvitthārikaṃ āsi, tesu tesu padesatoti.

Sumedhassa bhagavato vaṃso ekādasamo.

14. Sujātabuddhavaṃso

1. Tattheva maṇḍakappamhi, sujāto nāma nāyako;
sīhahanusabhakkhandho, appameyyo durāsado.
2. Candova vimalo suddho, sataraṃsīva patāpavā;
evaṃ sobhati sambuddho, jalanto siriya sadā.
3. Pāpuṇitvāna sambuddho, kevalaṃ bodhimuttamaṃ;
sumaṅgalamhi nagare, dhammacakkaṃ pavattayi.
4. Desente § pavaraṃ dhammaṃ, sujāte lokanāyake §.
asītkoṭi abhisamiṃsu, paṭhame dhammadesane.
5. Yadā sujāto amitayaso, deve vassaṃ upāgami;
sattatiṃsasatasahassānaṃ, dutiyābhisamayo ahu.
6. Yadā sujāto asamasamo, upagacchi pitusantikaṃ;
saṭṭhisatasahassānaṃ §, tatiyābhisamayo ahu.
7. Sannipātā tayo āsuṃ, sujātassa mahesino;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, santacittāna tādinaṃ.
8. Abhiññābalappattānaṃ (2.0349), appattānaṃ bhavābhavā;
saṭṭhisatasahassāni, paṭhamaṃ sannipatiṃsu te.
9. Punāparaṃ sannipāte, tidivorohaṇe jine;
paññāsasatasahassānaṃ, dutiyo āsi samāgamo.
10. Upasaṅkamanto narāsabhaṃ, tassa yo aggasāvako;
catūhi satasahasseehi, sambuddhaṃ upasaṅkami.
11. Ahaṃ tena samayena, catudīpamhi issaro;
antalikkhacaro āsiṃ, cakkavattī mahabbalo.
12. Loke acchariyaṃ disvā, abbhutaṃ lomahaṃsanaṃ;
upagantvāna vandiṃ so, sujātaṃ lokanāyakaṃ.
13. Catudīpe mahārajaṃ, ratane satta uttame;
buddhe niyyādayitvāna, pabbajim tassa santike.
14. Ārāmikā janapade, uṭṭhānaṃ paṭipīṇḍiya;
upanenti bhikkhusaṅghassa, paccayaṃ sayanāsaṃ.
15. Sopi maṃ buddho § byākāsi, dasasahassimhi issaro;
“tiṃsakappasahasamhi, ayaṃ buddho bhavissati.
16. “Padhānaṃ padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
17. Tassāpi vacanaṃ sutvā, bhiyyo hāsaṃ janesahaṃ;
adhiṭṭhahim vataṃ uggamaṃ, dasapāramipūriyā.
18. Suttantaṃ vinayañcāpi, navaṅgaṃ satthusāsaṃ;

- sabbaṃ pariyāpuṇitvāna, sobhayaṃ jinasāsaṇaṃ.
19. Tatthappamatto viharanto, brahmaṃ bhāvetva bhāvaṇaṃ;
abhiññāpāraṃsiṃ gantvā, brahmalokamagañchahaṃ.
 20. Sumaṅgalaṃ nāma nagaraṃ, uggato nāma khattiyo;
mātā pabhāvatī nāma, sujātassa mahesino.
 21. Navavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
sirī upasirī nando, tayo pāsādamuttamā.
 22. Tevīsatisahassāni (2.0350), nāriyo samalaṅkatā;
sirinandā nāma nārī, upaseno nāma atrajo.
 23. Nimitte caturō disvā, assayānena nikkhami;
anūnanavamaṣāni, padhānaṃ padahī jino.
 24. Brahmunā yācito santo, sujāto lokanāyako;
vatti cakkhaṃ mahāvīro, sumaṅgaluyyānamuttame.
 25. Sudassano sudevo ca, ahesuṃ aggasāvaka;
nārado nāmapaṭṭhāko, sujātassa mahesino.
 26. Nāgā ca nāgasamālā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, mahāveḷūti vuccati.
 27. So ca rukkho ghanakkhandho §, acchiddo hoti pattiko;
uju vaṃso brahā hoti, dassanīyo manoramo.
 28. Ekakkhandho pavaḍḍhitvā, tato sākhā pabhijjati;
yathā subaddho morahattho, evaṃ sobhati so dumo.
 29. Na tassa kaṇṭakā honti, nāpi chiddaṃ mahā ahu;
vitthiṇṇasākhō aviralo, sandacchāyo manoramo.
 30. Sudatto ceva citto ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
subhaddā ca padumā ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
 31. Paññāsaratanō āsi, uccattanena so jino;
sabbākāravaruṇpeto, sabbaguṇamupāgato.
 32. Tassa pabhā asamasamā, niddhāvati samantato;
appamāṇo atuliyō, opammehi anūpamo.
 33. Navutivassasahassāni, āyu vijjati tāvade;
tāvatā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
 34. Yathāpi sāgare ūmī, gagane tārakā yathā;
evaṃ tadā pāvacaṇaṃ, arahantehi cittitaṃ §.
 35. So (2.0351) ca buddho asamasamo, guṇāni ca tāni atuliyāni;
sabbaṃ tamantarahaṃ, nanu rittā sabbasaṅkhārā.
 36. Sujāto jinavaro buddho, silārāmaṃhi nibbuto;
tattheva tassa cetiyo §, tiṇigāvutamuggatoti.

Sujātassa bhagavato vaṃso dvādasamo.

15. Piyadassībuddhavaṃso

1. Sujātassa aparena, sayambhū lokanāyako;
durāsado asamasamo, piyadassī mahāyaso.
2. Sopi buddho amitayaso, ādiccova virocati;
sabbaṃ tamaṃ nihantvāna, dhammacakkaṃ pavattayi.
3. Tassāpi atulatejassa, ahesuṃ abhisamayā tayo;
koṭisatasahassānaṃ, paṭhamābhisamayo ahu.
4. Sudassano devarājā, micchādiṭṭhimarocayi;
tassa diṭṭhiṃ vinodento, satthā dhammamedesayi.
5. Janasannipāto atulo, mahāsannipatī tadā;
navutikoṭisahasassānaṃ, dutiyābhisamayo ahu.
6. Yadā doṇamukhaṃ hatthiṃ, vinesi narasārathi;
asītikoṭisahasassānaṃ, tatiyābhisamayo ahu.
7. Sannipātā tayo āsuṃ, tassāpi piyadassino;
koṭisatasahasassānaṃ, paṭhamo āsi samāgamo.
8. Tato paraṃ navutikoṭi, samiṃsu ekato munī;
tatiye sannipātamhi, asītikoṭiyo ahū.
9. Ahaṃ tena समयena, kassapo nāma brāhmaṇo §;
ajjhāyako mantadharo, tiṇṇaṃ vedāna pāragū.
10. Tassa (2.0352) dhammaṃ suṇitvāna, pasādaṃ janayiṃ ahaṃ;
koṭisatasahasasehi, saṅghārāmaṃ amāpayiṃ.
11. Tassa datvāna ārāmaṃ, haṭṭho saṃviggamānaso;

- saraṇe pañca sīle ca §, daḷhaṃ katvā samādiyim.
12. Sopi maṃ buddho byākāsi, saṅghamajjhe nisīdiya;
“aṭṭhārase kappasate, ayaṃ buddho bhavissati.
 13. “Padhānaṃ padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
 14. Tassāpi vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayim;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsim, dasapāramipūriyā.
 15. Sudhaññaṃ nāma nagaraṃ, sudatto nāma khattiyo;
candā nāmāsi janikā, piyadassissa satthuno.
 16. Navavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
sunimmalavimalagiriguhā, tayo pāsādamuttamā.
 17. Tettiṃsasahassāni ca, nāriyo samalaṅkatā;
vimalā nāma nārī ca, kañcanāveḷo nāma atrajo.
 18. Nimitte caturō disvā, rathayānena nikkhami;
chamāsaṃ padhānacāraṃ, acarī purisuttamo.
 19. Brahmunā yācito santo, piyadassī mahāmuni;
vatti cakkhaṃ mahāvīro, usabhuyyāne manorame.
 20. Pālito sabbadassī ca, ahesuṃ aggasāvakā;
sobhito nāmupaṭṭhāko, piyadassissa satthuno.
 21. Sujātā dhammadinnā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, kakudhoti pavuccati.
 22. Sandhako dhammako ceva, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
visākhā dhammadinnā ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
 23. Sopi (2.0353) buddho amitayaso, dvattiṃsavaralakkhaṇo;
asītihatthamubbedho, sālarājāva dissati.
 24. Aggicandasūriyānaṃ, natthi tādisikā pabhā;
yathā ahu pabhā tassa, asamassa mahesino.
 25. Tassāpi devadevassa, āyu tāvatakaṃ ahu;
navutivassasahassāni, loke aṭṭhāsi cakkhumā.
 26. Sopi buddho asamasamo, yugānipi tāni atuliyāni;
sabbhaṃ tamantarāhitāṃ, nanu rittā sabbasaṅkhārā.
 27. Piyadassī munivaro, assatthārāmamhi nibbuto;
tatthevassa jinathūpo, tiṇiyojanamuggatoti.

Piyadassissa bhagavato vaṃso terasamo.

16. Atthadassībuddhavaṃso

1. Tattheva maṇḍakappamhi, atthadassī mahāyaso;
mahātamaṃ nihantvāna, patto sambodhimuttamaṃ.
2. Brahmunā yācito santo, dhammacakkaṃ pavattayi;
amatena tappayī lokaṃ, dasasahassisadevakaṃ.

3. Tassāpi lokanāthassa, ahesuṃ abhisamayā tayo;
koṭisatasahassānaṃ, paṭhamābhisamayo ahu.
4. Yadā buddho atthadassī, carate devacārikaṃ;
koṭisatasahassānaṃ, dutiyābhisamayo ahu.
5. Punāparaṃ yadā buddho, desesi pitusantike;
koṭisatasahassānaṃ, tatiyābhisamayo ahu.
6. Sannipātā tayo āsuṃ, tassāpi ca mahesino;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, santacittāna tādinaṃ.
7. Aṭṭhanavutisahasassānaṃ, paṭhamo āsi samāgamo;
aṭṭhāsītisahasassānaṃ, dutiyo āsi samāgamo.
8. Aṭṭhasattatisahasassānaṃ (2.0354), tatiyo āsi samāgamo;
anupādā vimuttānaṃ, vimalānaṃ mahesinaṃ.
9. Ahaṃ tena samayena, jaṭilo uggatāpano;
susīmo nāma nāmena, mahiyā seṭṭhasammato.
10. Dibbaṃ mandāraṃ pupphaṃ, padumaṃ pārichattakaṃ;
devalokāharitvāna, sambuddhamabhipūjayiṃ.
11. Sopi maṃ buddho byākāsi, atthadassī mahāmuni;
“aṭṭhārāse kappasate, ayaṃ buddho bhavissati.
12. “Padhānaṃ padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
13. Tassāpi vacanaṃ sutvā, haṭṭho § saṃviggamānaso;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsiṃ, dasapāramipūriyā.
14. Sobhaṇaṃ nāma nagaraṃ, sāgaro nāma khattiyo;
sudassanā nāma janikā, atthadassissa satthuno.
15. Dasavassasahasassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
amaragiri sugiri vāhanā, tayo pāsādamuttamā.
16. Tettiṃsañca sahasassāni, nāriyo samalaṅkatā;
visākhā nāma nārī ca, selo nāmāsi atrajo.
17. Nimitte caturō disvā, assayānena nikkhami;
anūna-aṭṭhamāsāni, padhānaṃ padahī jino.
18. Brahmunā yācito santo, atthadassī mahāyaso;
vatti cakkamaṃ mahāvīro, anomuyyāne narāsabho.
19. Santo ca upasanto ca, ahesuṃ aggasāvakaṃ;
abhayo nāmupaṭṭhāko, atthadassissa satthuno.
20. Dhammā ceva sudhammā ca, ahesuṃ aggasāvikaṃ;
bodhi tassa bhagavato, campakoti pavuccati.
21. Nakulo ca nisabho ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
makilā ca sunandā ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
22. Sopi (2.0355) buddho asamasamo, asītihatthamuggato;
sobhate sālārājāva, uḷurājāva pūrito.
23. Tassa pākātikā raṃsī, anekasatakoṭiyo;
uddhaṃ adho dasa disā, pharanti yojanaṃ sadā.
24. Sopi buddho narāsabho, sabbasattuttamo muni;

vassasatasahassāni, loke aṭṭhāsi cakkhumā.

25. Atulaṃ dassetvā obhāsaṃ, virocetvā sadevake §.
sopi aniccataṃ patto, yathaggupādānasaṅkhayā.
26. Atthadassī jinavaro, anomārāmamhi nibbuto;
dhātuvitthārikaṃ āsi, tesu tesu padesatoti.

Atthadassissa bhagavato vaṃso cuddasamo.

17. Dhammadassībuddhavaṃso

1. Tattheva maṇḍakappamhi, dhammadassī mahāyaso;
tamandhakāraṃ vidhamitvā, atirocati sadevake.
2. Tassāpi atulatejassa, dhammacakkappavattane;
koṭisatasahassānaṃ, paṭhamābhisamayo ahu.
3. Yadā buddho dhammadassī, vinesi sañjayaṃ isiṃ;
tadā navutikoṭīnaṃ, dutiyābhisamayo ahu.
4. Yadā sakko upāgañchi, sapariso vināyakaṃ;
tadā asītikoṭīnaṃ, tatiyābhisamayo ahu.
5. Tassāpi devadevassa, sannipātā tayo ahuṃ §;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, santacittāna tādīnaṃ.
6. Yadā buddho dhammadassī, saraṇe vassaṃ upāgami;

- tadā koṭisatasahassānaṃ §, paṭhamo āsi samāgamo.
7. Punāparaṃ yadā buddho, devato eti mānusaṃ;
tadāpi satakoṭīnaṃ, dutiyo āsi samāgamo.
 8. Punāparaṃ (2.0356) yadā buddho, pakāsesi dhute guṇe;
tadā asītkoṭīnaṃ, tatiyo āsi samāgamo.
 9. Ahaṃ tena samayena, sakko āsiṃ purindado;
dibbena gandhamālena, turiyenābhipūjayiṃ.
 10. Sopi maṃ buddho byākāsi, devamajjhe nisīdiya;
“aṭṭhārāse kappasate, ayaṃ buddho bhavissati.
 11. “Padhānaṃ padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
 12. Tassāpi vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsiṃ, dasapāramipūriyā.
 13. Saraṇaṃ nāma nagaraṃ, saraṇo nāma khattiyo;
sunandā nāma janikā, dhammadassissa satthuno.
 14. Aṭṭhavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
arajo virajo sudassano, tayo pāsādamuttamā.
 15. Ticattārīsasahassāni §, nāriyo samalaṅkatā;
vicikoḷi nāma nārī, atrajo puñṇavaḍḍhano.
 16. Nimitte caturō disvā, pāsādenābhinikkhami;
sattāhaṃ padhānacāraṃ, acarī purisuttamo.
 17. Brahmunā yācito santo, dhammadassī narāsabho;
vatti cakkaṃ mahāvīro, migadāye naruttamo.
 18. Padumo phussadevo ca, ahesuṃ aggasāvakā;
sunetto § nāmupaṭṭhāko, dhammadassissa satthuno.
 19. Khemā ca saccanāmā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, bimbijāloti vuccati.
 20. Subhaddo kaṭṭissaho ceva, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
sāḷiyā § ca kaḷiyā ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
 21. Sopi (2.0357) buddho asamasamo, asītihatthamuggato;
atirocati tejena, dasasahassimhi dhātuyā.
 22. Suphullo sālārājāva, vijjūva gagane yathā;
majjhanhikeva sūriyo, evaṃ so upasobhatha.
 23. Tassāpi atulatejassa, samakaṃ āsi jīvitaṃ;
vassasatasahassāni, loke aṭṭhāsi cakkhumā.
 24. Obhāsaṃ dassayitvāna, vimalaṃ katvāna sāsanaṃ;
cavi candova gagane, nibbuto so sasāvako.
 25. Dhammadassī mahāvīro, sālārāmamhi nibbuto;
tatthevassa thūpavaro, tiṇiyojanamuggatoti.

Dhammadassissa bhagavato vaṃso pannarasamo.

18. Siddhatthabuddhavaṃso

1. Dhammadassissa aparena, siddhattho nāma nāyako;
nihanitvā tamaṃ sabbaṃ, sūriyo abbhuggato yathā.
2. Sopi patvāna sambodhiṃ, santārento sadevakaṃ;
abhivassi dhammameghena, nibbāpento sadevakaṃ.
3. Tassāpi atulatejassa, ahesuṃ abhisamayā tayo;
koṭisatasahassānaṃ, paṭhamābhisamayo ahu.
4. Punāparaṃ bhīmarathe §, yadā āhani dundubhiṃ;
tadā navutikoṭīnaṃ, dutiyābhisamayo ahu.
5. Yadā buddho dhammaṃ desesi, vebhāre so puruttame;
tadā navutikoṭīnaṃ, tatiyābhisamayo ahu.
6. Sannipātā tayo āsuṃ, tasmimpi dvipaduttame;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, santacittāna tādinaṃ.
7. Koṭisatānaṃ (2.0358) navutīnaṃ §, asītiyāpi ca koṭīnaṃ;
ete āsuṃ tayo ṭhānā, vimalānaṃ samāgame.
8. Ahaṃ tena samayena, maṅgalo nāma tāpaso;
uggatejo duppasaho, abhiññābalasamāhito.
9. Jambuto phalamānetvā § siddhatthassa adāsahaṃ;
paṭiggahetvā sambuddho, idaṃ vacanamabravi.
10. “Passatha imaṃ tāpasaṃ, jaṭilaṃ uggatāpanaṃ;
catunnavutito kappe, ayaṃ buddho bhavissati.
11. “Padhānaṃ padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
12. Tassāpi vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsiṃ, dasapāramipūriyā.
13. Vebhāraṃ nāma nagaraṃ, udeno nāma khattiyo;
suphassā nāma janikā, siddhatthassa mahesino.
14. Dasavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
kokāsuppalakokanadā, tayo pāsādamuttamā.
15. Tisoḷasasahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
somanassā nāma sā nārī, anupamo nāma atrajo.
16. Nimitte caturo disvā, sivikāyābhinikkhami;
anūnadasamāsāni, padhānaṃ padahī jino.
17. Brahmunā yācito santo, siddhattho lokanāyako;
vatti cakkaṃ mahāvīro, migadāye naruttamo.
18. Sambalo ca sumitto ca, ahesuṃ aggasāvakā;
revato nāmupaṭṭhāko, siddhatthassa mahesino.
19. Sīvalā ca surāmā ca, ahesuṃ aggasāvīkā;
bodhi tassa bhagavato, kaṇikāroti vuccati.
20. Suppiyo ca samuddo ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
rammā ceva surammā ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
21. So (2.0359) buddho saṭṭhiratanaṃ, ahosi nabhamuggato;

kañcanagghiyasañkāso, dasasahassī virocati.

22. Sopi buddho asamasamo, atulo appaṭipuggalo;
vassasatasahassāni, loke aṭṭhāsi cakkhumā.
23. Vipulaṃ pabhaṃ dassayitvā, pupphāpetvāna sāvake;
vilāsetvā samāpatyā, nibbuto so sasāvako.
24. Siddhattho munivaro buddho, anomārāmamhi nibbuto;
tatthevassa thūpavaro, catuyojanamuggatoti.

Siddhatthassa bhagavato vaṃso soḷasamo.

19. Tissabuddhavaṃso

1. Siddhatthassa aparena, asamo appaṭipuggalo;
anantatejo amitayaso, tisso lokagganāyako.
2. Tamandhakāraṃ vidhamitvā, obhāsetvā sadevakam;
anukampako mahāvīro, loke uppajji cakkhumā.
3. Tassāpi atulā iddhi, atulaṃ sīlaṃ samādhi ca;
sabbattha pāramiṃ gantvā, dhammacakkaṃ pavattayi.
4. So buddho dasasahassimhi, viññāpesi giraṃ suciṃ;
koṭisatāni abhisamiṃsu, paṭhame dhammadesane.
5. Dutiyo navutikoṭīnaṃ, tatiyo saṭṭhikoṭiyo;

bandhanāto pamocesi, satte § naramarū tadā.

6. Sannipātā tayo āsuṃ, tisse lokagganāyake;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, santacittāna tādinaṃ.
7. Khīṇāsavasatasahassānaṃ, paṭhamo āsi samāgamo;
navutisatasahassānaṃ, dutiyo āsi samāgamo.
8. Asītisatasahassānaṃ (2.0360), tatiyo āsi samāgamo;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, pupphitānaṃ vimuttiyā.
9. Ahaṃ tena samayena, sujāto nāma khattiyo;
mahābhogaṃ chaḍḍayitvā, pabbajim isipabbajaṃ.
10. Mayi pabbajite sante, uppajji lokanāyako;
buddhoti saddaṃ sutvāna, pīti me upapajjatha.
11. Dibbaṃ mandāraṃ pupphaṃ, padumaṃ pārichattakaṃ;
ubho hatthehi paggayha, dhunamāno upāgamiṃ.
12. Catuvaṇṇaparivutaṃ, tissaṃ lokagganāyakaṃ;
tamahaṃ pupphaṃ gahetvā, matthake dhārayim jinaṃ.
13. Sopi maṃ buddho byākāsi, janamajjhe nisīdiya;
“dvenavute ito kappe, ayaṃ buddho bhavissati.
14. “Padhānaṃ padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
15. Tassāpi vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayim;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsim, dasapāramipūriyā.
16. Khemakaṃ nāma nagaraṃ, janasandho nāma khattiyo;
padumā nāma janikā, tissassa ca mahesino.
17. Sattavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
guhāseḷa nārisaya nisabhā §, tayo pāsādamuttamā.
18. Samatimsasahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
subhaddānāmikā nārī, ānando nāma atrajo.
19. Nimitte caturo disvā, assayānena nikkhami;
anūna-aṭṭhamāsāni, padhānaṃ padahī jino.
20. Brahmunā yācito santo, tisso lokagganāyako;
vatti cakkhaṃ mahāvīro, yasavatiyamuttame.
21. Brahmadevo udayo ca, ahesuṃ aggasāvaka;
samaṅgo nāmupaṭṭhāko, tissassa ca mahesino.
22. Phussā (2.0361) ceva sudattā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, asanoti pavuccati.
23. Sambalo ca sirimā ceva, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
kisāgotamī upasenā, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
24. So buddho saṭṭhiratano, ahu uccattane jino;
anūpamo asadiso, himavā viya dissati.
25. Tassāpi atulatejassa, āyu āsi anuttaro;
vassasatasahassāni, loke aṭṭhāsi cakkhumā.
26. Uttamaṃ pavaraṃ seṭṭhaṃ, anubhotvā mahāyasaṃ;
jalitvā aggikkhandhova, nibbuto so sasāvako.

27. Valāhakoḅa anilena, sūriyena viya ussavo;
andhakārova paḁipena, nibbuto so sasāvako.
28. Tisso jinavaro buddho, nandārāmamhi nibbuto;
tatthevassa jinathūpo, tīṇiyojanamuggatoti.

Tissassa bhagavato vaṃso sattarasamo.

20. Phussabuddhavaṃso

1. Tattheva maṇḁakappamhi, ahu satthā anuttaro;
anupamo asamasamo, phusso lokagganāyako.
2. Sopi sabbamaṃ tamaṃ hantvā, vijaṅetvā mahājaṅamaṃ;
sadevakaṃ tappayanto, abhivassi amatambunā.
3. Dhammacakkaṃ pavattente, phusse nakkhattamaṅgale;
koṅisatasahassānaṃ, paṅṅhamābhisamayo ahu.
4. Navutisatasahassānaṃ, dutiyābhisamayo ahu;
asītisatasahassānaṃ, tatiyābhisamayo ahu.
5. Sannipātā tayo āsuṃ, phussassāpi mahesino;
khīṅāsavānaṃ vimalānaṃ, santacittāna tāḁinaṃ.
6. Saṅṅhisatasahassānaṃ (2.0362), paṅṅhamo āsi samāgamo;
paṅṅñāsasatasahassānaṃ, dutiyo āsi samāgamo.
7. Cattārīsasatasahassānaṃ, tatiyo āsi samāgamo;
anupāḁā vimuttānaṃ, vocchinnapaṅṅisandhinaṃ.
8. Ahaṃ tena samayena, vijitāvī nāma khattiyo;
chaḁḁayitvā mahārajjamaṃ, pabbajiṃ tassa santike.
9. Sopi maṃ buddho byākāsi, phusso lokagganāyako;
“dvenavute ito kappe, ayaṃ buddho bhavissati.
10. “Padhānaṃ padahitvāna ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
11. Tassāpi vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ;
uttariṃ vatamadhiṅṅhāsimaṃ, dasapāramipūriyā.
12. Suttantaṃ vinayaṅcāpi, navaṅgaṃ satthusāsanaṃ;
sabbamaṃ pariyāpuṅṅitvā, sobhayiṃ jinasāsanaṃ.
13. Tatthappamatto viharanto, brahamaṃ bhāvetva bhāvanaṃ;
abhiṅṅñāsu pāramiṃ gantvā, brahmalokamagaṅṅchahaṃ.
14. Kāsikaṃ nāma nagaraṃ, jayaseno nāma khattiyo;
sirimā nāma janikā, phussassāpi mahesino.
15. Navavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
garuṅapakkha haṃsa suvaṅṅṅabhārā, tayo pāsādamuttamā.
16. Tiṃsa-itthisahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
kisāgotamī nāma nārī, anūpamo nāma atrajo.
17. Nimitte caturo disvā, hatthiyānena nikkhami;

- chamāsaṃ padhānacāraṃ, acarī purisuttamo.
18. Brahmunā yācito santo, phusso lokagganāyako;
vatti cakkam mahāvīro, migadāye naruttamo.
 19. Surakkhito dhammaseno, ahesuṃ aggasāvakā;
sabhiyo nāmupaṭṭhāko, phussassāpi mahesino.
 20. Cālā (2.0363) ca upacālā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, āmaṇḍoti pavuccati.
 21. Dhanañcayo visākho ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
padumā ceva nāgā ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
 22. Aṭṭhapaṇṇāsaratanaṃ, sopi accuggato muni;
sobhate sataraṃsīva, uḷurājāva pūrito.
 23. Navutivassasahassāni, āyu vijjati tāvade;
tāvatā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
 24. Ovaditvā bahū satte, santāretvā bahū jane;
sopi satthā atulayaso, nibbuto so sasāvako.
 25. Phusso jinavaro satthā, senārāmamhi nibbuto;
dhātuvitthārikaṃ āsi, tesu tesu padesatoti.

Phussassa bhagavato vaṃso aṭṭhārasamo.

21. Vipassībuddhavaṃso

1. Phussassa ca aparena, sambuddho dvipaduttamo;
vipassī nāma nāmena, loke uppajji cakkhumā.
2. Avijjaṃ sabbaṃ padāletvā, patto sambodhimuttamaṃ;
dhammacakkaṃ pavattetuṃ, pakkāmi bandhumatīpuraṃ.
3. Dhammacakkaṃ pavattetvā, ubho bodhesi nāyako;
gaṇanāya na vattabbo, paṭhamābhisamayo ahu.
4. Punāparaṃ amitayaso, tattha saccaṃ pakāsayi;
caturāsītisahassānaṃ, dutiyābhisamayo ahu.
5. Caturāsītisahassāni, sambuddhaṃ anupabbajuṃ;
tesamārāmapattānaṃ, dhammaṃ desesi cakkhumā.
6. Sabbākārena (2.0364) bhāsato, sutvā upanisādino §.
tepi dhammavaraṃ gantvā, tatiyābhisamayo ahu.
7. Sannipātā tayo āsuṃ, vipassissa mahesino;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, santacittāna tādinaṃ.
8. Aṭṭhasaṭṭhisatasahassānaṃ, paṭhamo āsi samāgamo;
bhikkhusatasahassānaṃ, dutiyo āsi samāgamo.
9. Asītibhikkhusahassānaṃ, tatiyo āsi samāgamo;
tattha bhikkhugaṇamajjhe, sambuddho atirocati.
10. Ahaṃ tena samayena, nāgarājā mahiddhiko;
atulo nāma nāmena, puññavanto jutindharo.
11. Nekānaṃ nāgakoṭīnaṃ, parivāretvānahaṃ tadā;
vajjanto dibbaturiyehi, lokajetṭhaṃ upāgamiṃ.
12. Upasaṅkamtivā sambuddhaṃ, vipassiṃ lokanāyakaṃ;
maṇimuttaratanakhacitaṃ, sabbābharaṇavibhūsitāṃ;
nimantetvā dhammarājassa, suvaṇṇapīṭhamadāsahaṃ.
13. Sopi maṃ buddho byākāsi, saṅghamajjhe nisīdiya;
“ekānavutito kappe, ayaṃ buddho bhavissati.
14. “Ahu kapilavhayā rammā, nikkhamitvā tathāgato;
padhānaṃ padahitvāna, katvā dukkarakārikaṃ.
15. “Ajapālarukkhamūlasmiṃ, nisīditvā tathāgato;
tattha pāyāsaṃ paggayha, nerañjaramupehiti.
16. “Nerañjarāya tīramhi, pāyāsaṃ ada so jino;
paṭiyattavaramaggena, bodhimūlamupehiti.
17. “Tato padakkhiṇaṃ katvā, bodhimaṇḍaṃ anuttaro;
assatthamūle sambodhiṃ, bujjhissati mahāyaso.
18. “Imassa janikā mātā, māyā nāma bhavissati;
pitā suddhodano nāma, ayaṃ hessati gotamo.
19. “Anāsavā (2.0365) vītarāgā, santacittā samāhitā;
kolito upatisso ca, aggā hessanti sāvakā;
ānando nāmupaṭṭhāko, upaṭṭhissatimaṃ jinaṃ.
20. “Khemā uppalavaṇṇā ca, aggā hessanti sāvikā;
anāsavā vītarāgā, santacittā samāhitā;

- bodhi tassa bhagavato, assatthoti pavuccati.
21. “Citto ca hatthāḷavako, aggā hessantupaṭṭhakā;
nandamātā ca uttarā, aggā hessantupaṭṭhikā;
āyu vassasataṃ tassa, gotamassa yasassino.
 22. “Idaṃ sutvāna vacanaṃ ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
 23. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsiṃ, dasapāramipūriyā.
 24. Nagaraṃ bandhumatī nāma, bandhumā nāma khattiyo;
mātā bandhumatī nāma, vipassissa mahesino.
 25. Aṭṭhavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
nando sunando sirimā, tayo pāsādamuttamā.
 26. Ticattārīsasahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
sudassanā nāma sā nārī, samavattakkhandho nāma atrajo.
 27. Nimitte caturō disvā, rathayānena nikkhami;
anūna-aṭṭhamāsāni, padhānaṃ padahī jino.
 28. Brahmunā yācito santo, vipassī lokanāyako;
vatti cakkhaṃ mahāvīro, migadāye naruttamo.
 29. Khaṇḍo ca tissanāmo ca, ahesuṃ aggasāvakā;
asoko nāmupaṭṭhāko, vipassissa mahesino.
 30. Candā ca candamittā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, pāṭalīti pavuccati.
 31. Punabbasumitto nāgo ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
sirimā uttarā ceva, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
 32. Asītihatthamubbedho (2.0366), vipassī lokanāyako;
pabhā niddhāvati tassa, samantā sattayojane.
 33. Asītivassasahassāni, āyu buddhassa tāvade;
tāvātā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
 34. Bahudevamanussānaṃ, bandhanā parimocayi;
maggāmaggañca ācikkhi, avasesaputhujjane.
 35. Ālokaṃ dassayitvāna, desetvā amataṃ padaṃ;
jalitvā aggikkhandhova, nibbuto so sasāvako.
 36. Iddhivaraṃ puñṇavaraṃ, lakkhaṇaṃ kusumitaṃ;
sabbhaṃ tamantarahitaṃ, nanu rittā sabbasaṅkhārā.
 37. Vipassī jinavaro buddho, sumittārāmamhi nibbuto;
tatthevassa thūpavaro, sattayojanamussitoti.

Vipassissa bhagavato vaṃso ekūnavīsatiṃ.

22. Sikhībuddhavaṃso

1. Vipassissa aparena, sambuddho dvipaduttamo;

sikhivhayo āsi jino, asamo appaṭipuggalo.

2. Mārasenaṃ pamadditvā, patto sambodhimuttamaṃ;
dhammacakkaṃ pavattesi, anukampāya pāṇinaṃ.
3. Dhammacakkaṃ pavattente, sikhimhi jinapuṅgave §;
koṭisatasahassānaṃ, paṭhamābhisamayo ahu.
4. Aparampi dhammaṃ desente, gaṇasetṭhe naruttame;
navutikoṭisahasassānaṃ, dutiyābhisamayo ahu.
5. Yamakapāṭihāriyañca §, dassayante sadevake;
asītikotiṭisahasassānaṃ, tatiyābhisamayo ahu.
6. Sannipātā (2.0367) tayo āsum, sikhissāpi mahesino;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, santacittāna tādinaṃ.
7. Bhikkhusatasahasassānaṃ, paṭhamo āsi samāgamo;
asītibhikkhusahasassānaṃ, dutiyo āsi samāgamo.
8. Sattatibhikkhusahasassānaṃ, tatiyo āsi samāgamo;
anupalitto padumaṃva, toyamhi sampavaḍḍhitaṃ.
9. Ahaṃ tena samayena, arindamo nāma khattiyo;
sambuddhappamukhaṃ saṅghaṃ, annapānena tappayiṃ.

10. Bahuṃ dussavaṃ datvā, dussakoṭiṃ anappakaṃ;
alaṅkataṃ hatthiyānaṃ, sambuddhassa adāsahaṃ.
11. Hatthiyānaṃ nimminivā, kappiyaṃ upanāmayiṃ;
pūrayiṃ mānasaṃ mayhaṃ, niccaṃ daḥhamupaṭṭhitaṃ.
12. Sopi maṃ buddho byākāsi, sikhī lokagganāyako;
“ekatimse ito kappe, ayaṃ buddho bhavissati.
13. “Ahu kapilavhayā rammā ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
14. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsiṃ, dasapāramipūriyā.
15. Nagaraṃ aruṇavatī nāma, aruṇo nāma khattiyo;
pabhāvatī nāma janikā, sikhissāpi mahesino.
16. Sattavassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
sucandako giri vasabho §, tayo pāsādamuttamā.
17. Catuvīsasahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
sabbakāmā nāma nārī, atulo nāma atrajo.
18. Nimitte caturō disvā, hatthiyānena nikkhami;
aṭṭhamāsaṃ padhānacāraṃ, acarī purisuttamo.
19. Brahmunā (2.0368) yācito santo, sikhī lokagganāyako;
vatti cakkhaṃ mahāvīro, migadāye naruttamo.
20. Abhibhū sambhavo ceva, ahesuṃ aggasāvakā;
khemaṅkaro nāmupaṭṭhāko, sikhissāpi mahesino.
21. Sakhilā ca padumā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, puṇḍarīkoti vuccati.
22. Sirivaḍḍho ca nando ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
cittā ceva suguttā ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
23. Uccattanena so buddho, sattatihattamuggato;
kañcanagghiyasaṅkāso, dvattimsavaralakkhaṇo.
24. Tassāpi byāmappabhā kāyā, divārattiṃ nirantaraṃ;
disodisaṃ niccharanti, tīṇiyojanaso pabhā.
25. Sattativassasahassāni, āyu tassa mahesino;
tāvatā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
26. Dhammameghaṃ pavassetvā, temayitvā sadevake;
khemantaṃ pāpayitvāna, nibbuto so sasāvako.
27. Anubyañjanasampannaṃ, dvattimsavaralakkhaṇaṃ;
sabbhaṃ tamantarahitaṃ, nanu rittā sabbasaṅkhārā.
28. Sikhī munivaro buddho, assārāmamhi nibbuto;
tatthevassa thūpavaro, tīṇiyojanamuggatoti.

Sikhissa bhagavato vaṃso vīsatiṃ.

23. Vessabhūbuddhavaṃso

1. Tattheva maṇḍakappamhi, asamo appaṭipuggalo;
vessabhū nāma nāmena, loke uppajji nāyako §.
2. Ādittam (2.0369) vata rāgaggi, taṇhānaṃ vijitam tadā;
nāgo va bandhanaṃ chetvā, patto sambodhimuttamaṃ.
3. Dhammacakkaṃ pavattente, vessabhūlokanāyake;
asīti koṭisahasānaṃ, paṭhamābhisamayo ahu.
4. Pakkante cārikaṃ raṭṭhe, lokajetṭhe narāsabhe;
sattatikoṭisahasānaṃ, dutiyābhisamayo ahu.
5. Mahādiṭṭhiṃ vinodento, pāṭiheraṃ karoti so;
samāgatā naramarū, dasasahasā sadevake.
6. Mahā-acchariyaṃ disvā, abbhutaṃ lomahaṃsanaṃ;
devā ceva manussā ca, bujjhare saṭṭhikoṭiyo.
7. Sannipātā tayo āsuṃ, vessabhussa mahesino;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, santacittāna tādinaṃ.
8. Asitibhikkhusahasānaṃ, paṭhamo āsi samāgamo;
sattatibhikkhusahasānaṃ, dutiyo āsi samāgamo.
9. Saṭṭhibhikkhusahasānaṃ, tatiyo āsi samāgamo;
jarādibhayabhītānaṃ, orasānaṃ mahesino.
10. Ahaṃ tena samayena, sudassano nāma khattiyo;
nimantetvā mahāvīraṃ, dānaṃ datvā mahārahaṃ;
annapānena vatthena, sasaṅghaṃ jina pūjayiṃ.
11. Tassa buddhassa asamassa, cakkaṃ vattitamuttamaṃ;
sutvāna paṇitaṃ dhammaṃ, pabbajjamabhirocayiṃ.
12. Mahādānaṃ pavattetvā, rattindivamatandito;
pabbajjaṃ guṇasampannaṃ, pabbajiṃ jinasantike.
13. Ācāraguṇasampanno, vattasīlasamāhito;
sabbaññutaṃ gavesanto, ramāmi jinasāsane.
14. Saddhāpītiṃ upagantvā, buddhaṃ vandāmi sattharaṃ;
pīti uppajjati mayhaṃ, bodhiyāyeva kāraṇā.
15. Anivattamānasaṃ (2.0370) ñatvā, sambuddho etadabravi;
“ekatiṃse ito kappe, ayaṃ buddho bhavissati.
16. “Ahu kapilavhayā rammā ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
17. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsiṃ, dasapāramipūriyā.
18. Anomaṃ nāma nagaraṃ, suppatīto nāma khattiyo;
mātā yasavatī nāma, vessabhussa mahesino.
19. Cha ca vassasahasāni, agāraṃ ajjha so vasi;
ruci suruci rativaḍḍhanaṃ, tayo pāsādamuttamā.
20. Anūnatiṃsasahasāni, nāriyo samalaṅkatā;
sucittā nāma sā nārī, suppabuddho nāma atrajo.
21. Nimitte caturo disvā, sivikāyābhinikkhami;

- chamāsaṃ padhānacāraṃ, acarī purisuttamo.
22. Brahmunā yācito santo, vessabhūlokanāyako;
vatti cakkam mahāvīro, aruṇārāme naruttamo.
23. Soṇo ca uttaro ceva, ahesuṃ aggasāvaka;
upasanto nāmupaṭṭhako, vessabhussa mahesino.
24. Rāmā § ceva samālā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, mahāsāloti vuccati.
25. Sotthiko ceva rambho ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
gotamī sirimā ceva, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
26. Saṭṭhiratanamubbedho, hemayūpasamūpamo;
kāyā niccharati rasmi, rattiṃva pabbate sikhī.
27. Saṭṭhivassasahasāni, āyu tassa mahesino;
tāvatā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
28. Dhammaṃ (2.0371) vitthārikaṃ katvā, vibhajitvā mahājanaṃ;
dhammanāvaṃ ṭhapetvāna, nibbuto so sasāvako.
29. Dassaneyyaṃ sabbajanaṃ, vihāraṃ iriyāpathaṃ;
sabbam tamantarahitaṃ, nanu rittā sabbasaṅkhārā.
30. Vessabhū jinavaro satthā, khemārāmamhi nibbuto;

dhātuvitthārikaṃ āsi, tesu tesu padesatoti.

Vessabhussa bhagavato vaṃso ekavīsatimo.

24. Kakusandhabuddhavaṃso

1. Vessabhussa aparena, sambuddho dvipaduttamo;
kakusandho nāma nāmena, appameyyo durāsado.
2. Ugghāṭetvā sabbabhavaṃ, cariyāya pāramiṃ gato;
sihova pañjaraṃ bhetvā, patto sambodhimuttamaṃ.
3. Dhammacakkaṃ pavattente, kakusandhe lokanāyake;
cattārīsakoṭisahassānaṃ, dhammābhisamayo ahu.
4. Antalikkhamhi ākāse, yamakaṃ katvā vikubbanam;
tiṃsakoṭisahassānaṃ, bodhesi devamānuse.
5. Naradevassa yakkhassa, catusaccappakāsane;
dhammābhisamayo tassa, gaṇanāto asaṅkhiyo.
6. Kakusandhassa bhagavato, eko āsi samāgamo;
khīṇāsavānaṃ vimalānaṃ, santacittāna tādinaṃ.
7. Cattālīsahassānaṃ, tadā āsi samāgamo;
dantabhūmimanuppattānaṃ, āsavārigaṇakkhayā.
8. Ahaṃ tena samayena, khemo nāmāsi khattiyo;
tathāgate jinaputte, dānaṃ datvā anappakaṃ.
9. Pattañca cīvaraṃ datvā, añjanaṃ madhulaṭṭhikaṃ;
imetaṃ patthitaṃ sabbam, paṭiyādemi varaṃ varaṃ.
10. Sopi (2.0372) maṃ buddho byākāsi, kakusandho vināyako;
“imamhi bhaddake kappe, ayaṃ buddho bhavissati.
11. “Ahu kapilavhayā rammā ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
12. Tassāpi vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsiṃ, dasapāramipūriyā.
13. Nagaraṃ khemāvati nāma, khemo nāmāsahaṃ tadā;
sabbaññutaṃ gavesanto, pabbajiṃ tassa santike.
14. Brāhmaṇo aggidatto ca, āsi buddhassa so pitā;
visākhā nāma janikā, kakusandhassa satthuno.
15. Vasate tattha kheme pure, sambuddhassa mahākulaṃ;
narānaṃ pavaraṃ seṭṭhaṃ, jātimantaṃ mahāyasaṃ.
16. Catuvassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
kāma -kāmavaṇṇa-kāmasuddhināmā §, tayo pāsādamuttamā.
17. Samatiṃsasahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
rocinī nāma sā nārī, uttaro nāma atrajo.
18. Nimitte caturō disvā, rathayānena nikkhami;
anūna-aṭṭhamāsāni, padhānaṃ padahī jino.

19. Brahmunā yācito santo, kakusandho vināyako;
vatti cakkam mahāvīro, migadāye naruttamo.
20. Vidhuro ca sañjivo ca, ahesuṃ aggasāvaka;
buddhijo nāmuṃpaṭṭhāko, kakusandhassa satthuno.
21. Sāmā ca campānāmā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, sirīsoti pavuccati.
22. Accuto ca sumano ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
nandā ceva sunandā ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
23. Cattālisaratanāni (2.0373), accuggato mahāmuni;
kanakappabhā niccharati, samantā dasayojanam.
24. Cattālisavassasahassāni, āyu tassa mahesino;
tāvatā tiṭṭhamāno so, tāresi janatam bahum.
25. Dhammāpaṇam pasāretvā, naranārīnam sadevake;
naditvā sīhanādamva, nibbuto so sasāvako.
26. Aṭṭhaṅgavacanasampanno, acchiddāni nirantaram;
sabbam tamantarahitam, nanu rittā sabbasaṅkhārā.
27. Kakusandho jinavaro, khemārāmamhi nibbuto;
tatthevassa thūpavaro, gāvutam nabhamuggatoti.

Kakusandhassa bhagavato vaṃso dvāvīsatiṃ.

25. Koṇāgamanabuddhavamso

1. Kakusandhassa aparena, sambuddho dvipaduttamo;
koṇāgamano nāma jino, lokajeṭṭho narāsabho.
2. Dasadhamme pūrayitvāna, kantāram samatikkami;
pavāhiya malaṃ sabbam, patto sambodhimuttamam.
3. Dhammacakkaṃ pavattente, koṇāgamananāyake;
tiṃsakoṭisahasānam, paṭhamābhisamayo ahu.
4. Pāṭihīram karonte ca, paravādappamaddane;
vīsatiakoṭisahasānam, dutiyābhisamayo ahu.
5. Tato vikubbanam katvā, jino devapuraṃ gato;
vasate tattha sambuddho, silāya paṇḍukambale.
6. Pakaraṇe satta desento, vassam vasati so muni;
dasakoṭisahasānam, tatiyābhisamayo ahu.
7. Tassāpi devadevassa, eko āsi samāgamo;
khīṇāsavānam vimalānam, santacittāna tādinaṃ.
8. Tiṃsabhikkhusahasānam (2.0374), tadā āsi samāgamo;
oghānamatikkantānam, bhijjitānañca maccuyā.
9. Aham tena samayena, pabbato nāma khattiyo;
mittāmaccehi sampanno, anantabalavāhano.

10. Sambuddhadassanaṃ gantvā, sutvā dhammamanuttaraṃ;
nimantetvā sajinasaṅghaṃ, dānaṃ datvā yadicchakaṃ.
11. Paṭṭuṇṇaṃ cīnapaṭṭaṅca, koseyyaṃ kambalampi ca;
sovaṇṇapādukañceva, adāsiṃ satthusāvake.
12. Sopi maṃ buddho byākāsi, saṅghamajjhe nisīdiya;
“imamhi bhaddake kappe, ayaṃ buddho bhavissati.
13. “Ahu kapilavhayā rammā ...pe... hessāma sammukhā imaṃ”.
14. Tassāpi vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsiṃ, dasapāramipūriyā.
15. Sabbaññutaṃ gavesanto, dānaṃ datvā naruttame;
ohāyāhaṃ mahārajjāṃ, pabbajiṃ jinasantike §.
16. Nagaraṃ sobhavatī nāma, sobho nāmāsi khattiyo;
vasate tattha nagare, sambuddhassa mahākulaṃ.
17. Brāhmaṇo yaññadatto ca, āsi buddhassa so pitā;
uttarā nāma janikā, koṇāgamanassa satthuno.
18. Tīṇi vassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
tusitasantusitasantuṭṭhā, tayo pāsādamuttamā.
19. Anūnasolasasahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
rucigattā nāma nārī, satthavāho nāma atrajo.
20. Nimitte caturo disvā, hatthiyānena nikkhami;
chamāsaṃ padhānacāraṃ, acarī purisuttamo.
21. Brahmunā (2.0375) yācito santo, koṇāgamanānāyako;

- vatti cakkam mahāvīro, migadāye naruttamo.
22. Bhiyyaso uttaro nāma, ahesuṃ aggasāvakā;
sotthijo nāmuṇṇhāko, koṇāgamanassa satthuno.
 23. Samuddā uttarā ceva, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, udumbaroti pavuccati.
 24. Uggo ca somadevo ca, ahesuṃ aggupatthakā;
sīvalā ceva sāmā ca, ahesuṃ aggupatthikā.
 25. Uccattanena so buddho, tiṃsahatthasamuggato;
ukkāmukhe yathā kambu, evaṃ raṃsīhi maṇḍito.
 26. Tiṃsavassasahassāni, āyu buddhassa tāvade;
tāvatā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
 27. Dhammacetiṃ samussetvā, dhammadussavibhūsitam;
dhammapupphaguḷam katvā, nibbuto so sasāvako.
 28. Mahāvilāso tassa jano, siridhammappakāsano;
sabbaṃ tamantarahitam, nanu rittā sabbasaṅkhārā.
 29. Koṇāgamano sambuddho, pabbatārāmamhi nibbuto;
dhātuvitthārikam āsi, tesu tesu padesatoti.

Koṇāgamanassa bhagavato vaṃso tevīsatiṃso.

26. Kassapabuddhavaṃso

1. Koṇāgamanassa aparena, sambuddho dvipaduttamo;
kassapo nāma gottena, dhammarājā pabhaṅkaro.
2. Saṅchaḍḍitam kulamūlam, bahvannapānabhojanam;
datvāna yācake dānam, pūrayitvāna mānasam;
usabhova āḷakam bhetvā, patto sambodhimuttamam.
3. Dhammacakkam (2.0376) pavattente, kassape lokanāyake;
vīsakoṭisahasānam, paṭhamābhisamayo ahu.
4. Catumāsam yadā buddho, loke carati cārikam;
dasakoṭisahasānam, dutiyābhisamayo ahu.
5. Yamakam vikubbanam katvā, ṅāṇadhātum pakittayi;
pañcakoṭisahasānam, tatiyābhisamayo ahu.
6. Sudhammā devapure ramme, tattha dhammam pakittayi;
tiṅikoṭisahasānam, devānam bodhayī jino.
7. Naradevassa yakkhassa, apare dhammadesane;
etesānam abhisamayā, gaṇanāto asaṅkhiyā.
8. Tassāpi devadevassa, eko āsi samāgamo;
khīṇāsavānam vimalānam, santacittāna tādinaṃ.
9. Vīsabhikkhusahasānam, tadā āsi samāgamo;
atikkantabhavantānam, hirisilena tādinaṃ.

10. Ahaṃ tadā māṇavako, jotipāloti vissuto;
ajjhāyako mantadharo, tiṇṇaṃ vedāna pāragū.
11. Lakkhaṇe itihāse ca, sadhamme pāramiṃ gato;
bhūmantalikkhakusalo, katavijjo anāvayo.
12. Kassapassa bhagavato, ghaṭikāro nāmupaṭṭhāko;
sagāravo sappatisso, nibbuto tatiye phale.
13. Ādāya maṃ ghaṭikāro, upagañchi kassapaṃ jinaṃ;
tassa dhammaṃ suṇitvāna, pabbajiṃ tassa santike.
14. Āraddhavīriyo hutvā, vattāvattesu kovido;
na kvaci parihāyāmi, pūresiṃ jinasāsanam.
15. Yāvatā buddhabhaṇitaṃ, navaṅgaṃ jinasāsanam;
sabbaṃ pariyāpuṇitvāna, sobhayiṃ jinasāsanam.
16. Mama acchariyaṃ disvā, sopi buddho viyākari;
“imamhi bhaddake kappe, ayaṃ buddho bhavissati.
17. “Ahu (2.0377) kapilavhayā rammā, nikkhamitvā tathāgato;
padhānaṃ padahitvāna, katvā dukkarakārikaṃ.
18. “Ajaṃpālarukkhamūle, nisīditvā tathāgato;
tattha pāyāsaṃ paggayha, nerañjaramupehiti.
19. “Nerañjarāya tīramhi, pāyāsaṃ paribhuñjiya;
paṭiyattavaramaggena, bodhimūlamupehiti.
20. “Tato padakkhiṇaṃ katvā, bodhimaṇḍaṃ anuttaro;
aparājitaṭṭhānamhi §, bodhipallaṅkamuttame.
pallaṅkena nisīditvā, bujjhissati mahāyaso.
21. “Imassa janikā mātā, māyā nāma bhavissati;
pitā suddhodano nāma, ayaṃ hessati gotamo.
22. “Anāsavā vītarāgā, santacittā samāhitā;
kolito upatisso ca, aggā hessanti sāvakā;
ānando nāmupaṭṭhāko, upaṭṭhissatimaṃ jinaṃ.
23. “Khemā uppalavaṇṇā ca, aggā hessanti sāvikā;
anāsavā santacittā, vītarāgā samāhitā;
bodhi tassa bhagavato, assatthoti pavuccati.
24. “Citto hatthālavako ca, aggā hessantupaṭṭhakā;
nandamātā ca uttarā, aggā hessantupaṭṭhikā”.
25. Idaṃ sutvāna vacanaṃ, assamassa mahesino;
āmoditā naramarū, buddhabījaṃ kira ayaṃ.
26. Ukkuṭṭhisaddā pavattanti, apphoṭenti hasanti ca;
katañjalī namassanti, dasasahassī sadevakā.
27. “Yadimassa lokanāthassa, virajjhissāma sāsanaṃ;
anāgatamhi addhāne, hessāma sammukhā imaṃ.
28. “Yathā manussā nadiṃ tarantā, paṭititthaṃ virajjhiya;
heṭṭhā titthe gahetvāna, uttaranti mahānadiṃ.
29. “Evameva (2.0378) mayaṃ sabbe, yadi muñcāmimaṃ jinaṃ;

anāgatamhi addhāne, hessāma sammukhā imaṃ”.

30. Tassāpi vacanaṃ sutvā, bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ;
uttariṃ vatamadhiṭṭhāsiṃ, dasapāramipūriyā.
31. Evamaḥaṃ saṃsaritvā, parivajjento anācaram;
dukkarañca kataṃ mayhaṃ, bodhiyāyeva kāraṇā.
32. Nagaram bārāṇasī nāma, kikī nāmāsi khattiyo;
vasate tattha nagare, sambuddhassa mahākulaṃ.
33. Brāhmaṇo brahmadattova, āsi buddhassa so pitā;
dhanavatī nāma janikā, kassapassa mahesino.
34. Dube vassasahassāni, agāraṃ ajjha so vasi;
haṃso yaso sirinando, tayo pāsādamuttamā.
35. Tisoḷasasahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
sunandā nāma sā nārī, vijitaseno nāma atrajo.
36. Nimitte caturo disvā, pāsādenābhinikkhami;
sattāhaṃ padhānacāraṃ, acarī purisuttamo.
37. Brahmunā yācito santo, kassapo lokanāyako;
vatti cakkhaṃ mahāvīro, migadāye naruttamo.
38. Tisso ca bhāradvājo ca, ahesuṃ aggasāvakā;

- sabbamitto nāmupaṭṭhāko, kassapassa mahesino.
39. Anuḷā uruveḷā ca, ahesuṃ aggasāvikā;
bodhi tassa bhagavato, nigrodhoti pavuccati.
 40. Sumaṅgalo ghaṭikāro ca, ahesuṃ aggupaṭṭhakā;
vicitasenā bhaddā § ca, ahesuṃ aggupaṭṭhikā.
 41. Uccattanena so buddho, vīsativatanuggato;
vijjulaṭṭhīva ākāse, candova gahapūrito.
 42. Vīsativassasahassāni (2.0379), āyu tassa mahesino;
tāvatā tiṭṭhamāno so, tāresi janataṃ bahuṃ.
 43. Dhammataḷākaṃ māpayitvā, sīlaṃ datvā vilepanaṃ;
dhammadussaṃ nivāsetvā, dhammamālaṃ vibhajjiya.
 44. Dhammavimalamādāsaṃ, ṭhapayitvā mahājane;
keci nibbānaṃ patthentā, passantu me alaṅkaraṃ.
 45. Sīlakaṅcukaṃ datvāna, jhānakavacavammitaṃ;
dhammacammaṃ pārupitvā, datvā sannāhamuttamaṃ.
 46. Satiphalakaṃ datvāna, tikhiṇaṅṅakuntimaṃ;
dhammakhaggavaraṃ datvā, sīlasaṃsaggamaddanaṃ.
 47. Tevijjābhūsaṃ datvāna, āveḷaṃ caturo phale;
chaḷabhiññābharaṇaṃ datvā, dhammapupphapiḷandhanaṃ.
 48. Saddhammapaṇḍaracchattaṃ, datvā pāpanivāraṇaṃ;
māpayitvābhayaṃ pupphaṃ, nibbuto so sasāvako.
 49. Eso hi sammāsambuddho, appameyyo durāsado;
eso hi dhammaratano, svākkhāto ehipassiko.
 50. Eso hi saṅgharatano, suppaṭipanno anuttaro;
sabbāṃ tamantarāhitaṃ, nanu rittā sabbasaṅkhārā.
 51. Mahākassapo jino satthā, setabyārāmamhi nibbuto;
tatthevassa jinathūpo, yojanubbedhamuggatoti.

Kassapassa bhagavato vaṃso catuvīsatimo.

27. Gotamabuddhavaṃso

1. Ahametarahi sambuddho §, gotamo sakyavaḍḍhano.
padhānaṃ padahitvāna, patto sambodhimuttamaṃ.
2. Brahmunā (2.0380) yācito santo, dhammacakkaṃ pavattayiṃ;
aṭṭhārasannaṃ koṭīnaṃ, paṭṭhamābhisamayo ahu.
3. Tato paraṅca desente, naradevasamāgame;
gaṇanāya na vattabbo, dutiyābhisamayo ahu.
4. Idhevāhaṃ etarahi, ovadiṃ mama atrajaṃ;
gaṇanāya na vattabbo, tatiyābhisamayo ahu.
5. Ekosi sannipāto me, sāvakānaṃ mahesinaṃ;

- adḍhateḷasasatānaṃ, bhikkhūnāsi samāgamo.
6. Virocamāno vimalo, bhikkhusaṅghassa majjhago;
dadāmi patthitaṃ sabbaṃ, maṇiva sabbakāmodo.
 7. Phalamākaṅkhamānānaṃ, bhavacchandajahesinaṃ;
catusaccaṃ pakāsemi, anukampāya pāṇinaṃ.
 8. Dasavīsasahassānaṃ, dhammābhisamayo ahu;
ekadvinnaṃ abhisamayo, gaṇanāto asaṅkhiyo.
 9. Vitthārikaṃ bāhujaññaṃ, iddhaṃ phitaṃ suphullitaṃ;
idha mayhaṃ sakyamunino, sāsanaṃ suvisodhitaṃ.
 10. Anāsavā vītarāgā, santacittā samāhitā;
bhikkhūnekasatā sabbe, parivārenti maṃ sadā.
 11. Idāni ye etarahi, jahanti mānusaṃ bhavaṃ;
appattamānasā sekhā, te bhikkhū viññugarahitā.
 12. Ariyañca saṃthomayantā, sadā dhammaratā janā;
bujjhissanti satimanto, saṃsārasaritaṃ gatā.
 13. Nagaraṃ kapilavatthu me, rājā suddhodano pitā;
mayhaṃ janettikā mātā, māyādevīti vuccati.
 14. Ekūnatimsavassāni, agāraṃ ajjhahaṃ vasim;
rammo surammo subhako, tayo pāsādamuttamā.
 15. Cattārīsasahassāni, nāriyo samalaṅkatā;
bhaddakañcanā nāma nārī, rāhulo nāma atrajo.
 16. Nimitte (2.0381) caturo disvā, assayānena nikkhamim;
chabbassaṃ padhānacāraṃ, acarim dukkaraṃ ahaṃ.
 17. Bārāṇasiyaṃ isipatane, cakkaṃ pavattitaṃ mayā;
ahaṃ gotamasambuddho, saraṇaṃ sabbapāṇinaṃ.
 18. Kolito upatisso ca, dve bhikkhū aggasāvakā;
ānando nāmupaṭṭhāko, santikāvacarō mama;
khemā uppalavaṇṇā ca, bhikkhunī aggasāvikā.
 19. Citto hatthāḷavako ca, aggupaṭṭhākupāsakā;
nandamātā ca uttarā, aggupaṭṭhikupāsikā.
 20. Ahaṃ assatthamūlamhi, patto sambodhimuttamaṃ;
byāmappabhā sadā mayhaṃ, soḷasahatthamuggatā.
 21. Appaṃ vassasataṃ āyu, idānetarahi vijjati;
tāvataṃ tiṭṭhamānohaṃ, tāremi janataṃ bahuṃ.
 22. Ṭhapayitvāna dhammukkaṃ, pacchimaṃ janabodhanaṃ;
ahampi nacirasseva, saddhim sāvakasaṅghato;
idheva parinibbissaṃ, aggī vāhārasaṅkhayā.
 23. Tāni ca atulatejāni, imāni ca dasabalāni Ṣ.
ayañca guṇadhāraṇo deho, dvattimsavaralakkhaṇavicitto.
 24. Dasa disā pabhāsetvā, sataraṃsīva chappabhā;
sabbaṃ tamantarāhissanti, nanu rittā sabbasaṅkhārāti.

Gotamassa bhagavato vaṃso pañcavīsatiṃ.

28. Buddhapakiṇṇakakaṇḍam

1. Aparimeyyito kappe, caturō āsuṃ vināyakā;
taṇhaṅkaro medhaṅkaro, athopi saraṇaṅkaro;
dīpaṅkaro ca sambuddho, ekakappamhi te jinā.
2. Dīpaṅkarassa (2.0382) aparena, koṇḍañño nāma nāyako;
ekova ekakappamhi, tāresi janataṃ bahuṃ.
3. Dīpaṅkarassa bhagavato, koṇḍañṇassa ca satthuno;
etesaṃ antarā kappā, gaṇanāto asaṅkhiyā.
4. Koṇḍañṇassa aparena, maṅgalo nāma nāyako;
tesampi antarā kappā, gaṇanāto asaṅkhiyā.
5. Maṅgalo ca sumano ca, revato sobhito muni;
tepi buddhā ekakappe, cakkhumanto pabhaṅkarā.
6. Sobhitassa aparena, anomadassī mahāyaso;
tesampi antarā kappā, gaṇanāto asaṅkhiyā.
7. Anomadassī padumo, nārado cāpi nāyako;
tepi buddhā ekakappe, tamantakārakā munī.
8. Nāradassa aparena, padumuttaro nāma nāyako;
ekakappamhi uppanno, tāresi janataṃ bahuṃ.

9. Nāradassa bhagavato, padumuttarassa satthuno;
tesampi antarā kappā, gaṇanāto asaṅkhiyā.
10. Kappasatasahassamhi, eko āsi mahāmuni;
padumuttaro lokavidū, āhutīnaṃ paṭiggaho.
11. Tiṃsakappasahassamhi, duve āsuṃ vināyakā §.
sumedho ca sujāto ca, orato padumuttarā.
12. Aṭṭhārāse kappasate, tayo āsuṃ vināyakā §.
piyadassī atthadassī, dhammadassī ca nāyakā.
13. Orato ca sujātassa, sambuddhā dvipaduttamā;
ekakappamhi te buddhā, loke appaṭipuggalā.
14. Catunnavutito kappe, eko āsi mahāmuni;
siddhattho so lokavidū, sallakatto anuttaro.
15. Dvenavute (2.0383) ito kappe, duve āsuṃ vināyakā;
tisso phusso ca sambuddhā, asamā appaṭipuggalā.
16. Ekanavutito kappe, vipassī nāma nāyako;
sopi buddho kāruṇiko, satte mocesi bandhanā.
17. Ekatimse ito kappe, duve āsuṃ vināyakā;
sikhī ca vessabhū ceva, asamā appaṭipuggalā.
18. Imamhi bhaddake kappe, tayo āsuṃ vināyakā;
kakusandho koṇāgamano, kassapo cāpi nāyako.
19. Ahametarahi sambuddho, metteyyo cāpi hessati;
etepime pañca buddhā, dhīrā lokānukampakā.
20. Etesaṃ dhammarājūnaṃ, aññesaṃnekakoṭīnaṃ;
ācikkhitvāna taṃ maggaṃ, nibbutā te sasāvakāti.

Buddhapakiṇṇakakaṇḍaṃ niṭṭhitaṃ.

29. Dhātubhājanīyakathā

1. Mahāgotamo jinavaro, kusināramhi nibbuto;
dhātuvitthārikaṃ āsi, tesu tesu padesato.
2. Eko ajātasattussa, eko vesāliyā pure;
eko kapilavatthusmiṃ, eko ca allakappake.
3. Eko ca rāmagāmamhi, eko ca veṭhadīpake;
eko pāveyyake malle, eko ca kosinārake.
4. Kumbhassa thūpaṃ kāresi, brāhmaṇo doṇasavhayo;
aṅgārathūpaṃ kāresuṃ, moriyā tuṭṭhamānasā.
5. Aṭṭha sārīrikā thūpā, navamo kumbhacetiyo;
aṅgārathūpo dasamo, tadāyeva patiṭṭhito.
6. Uṇḥisaṃ catasso dāṭhā, akkhakā dve ca dhātuyo;
asambhinnā imā satta, sesā bhinnāva dhātuyo.

7. Mahantā (2.0384) muggamattā ca §, majjhimā bhinnataṇḍulā;
khuddakā sāsapamattā ca, nānāvaṇṇā ca dhātuyo.
8. Mahantā suvaṇṇavaṇṇā ca, muttavaṇṇā ca majjhimā;
khuddakā makulavaṇṇā ca, soḷasadoṇamattikā.
9. Mahantā pañca nāḷiyo, nāḷiyo pañca majjhimā;
khuddakā cha nāḷi ceva, etā sabbāpi dhātuyo.
10. Uṇhisaṃ sīhaḷe dīpe, brahmaloke ca vāmakam;
sīhaḷe dakkhiṇakkhañca, sabbāpetā patiṭṭhitā.
11. Ekā dāṭhā tidasapure, ekā nāgapure ahu;
ekā gandhāraṇḍiyā, ekā kaliṅgarājino.
12. Cattālīsasamā dantā, kesā lomā ca sabbaso;
devā hariṃsu ekekaṃ, cakkavāḷaparamparā.
13. Vajirāyaṃ bhagavato, patto daṇḍaṅca cīvaram;
nivāsanaṃ kulaghare, paccattharaṇaṃ kapilavhaye §.
14. Pāṭaliputtapuramhi, karaṇaṃ kāyabandhanaṃ;
campāyudakasāṭhiyaṃ, uṇṇalomañca kosale.
15. Kāsāvaṃ brahmaloke ca, veṭhanaṃ tidase pure;
nisīdanaṃ avantīsu, ratṭhe § attharaṇaṃ tadā.
16. Araṇī ca mithilāyaṃ, videhe parisāvanaṃ;
vāsi sūcigharañcāpi, indapatthapure tadā.
17. Parikkhārā avasesā, janapade aparantake;
paribhuttāni muninā, akaṃsu manujā tadā.
18. Dhātuvitthārikaṃ āsi, gotamassa mahesino;
pāṇīnaṃ anukampāya, ahu porāṇikaṃ tadāti.

Dhātubhājanīyakathā niṭṭhitā.

Buddhavaṃsoniṭṭhito.